

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

ויקרא - ב' ניסן

הכרזת "יחי המלך" ממהרת "הקיצו ורננו" מלכא משיחא
שלשה ס"ת - "חזקה" בעניני תורה ומצוות

שיחות קודש

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה
ה' תהא שנת פלאות אראנו

משיחת יום א' פ' צו, ב' ניסן ה'תשמ"ח

מו"ח אדמו"ר⁸ נשיא דורנו, אשר, יום זה (ב' ניסן) הוא יום מיוחד בחיי הנשיא, ויום מיוחד בענין הנשיאות - התחלת הנשיאות של נשיא דורנו, הכוללת את כל המשך הנשיאות⁹ עד ביאת גואל צדק.

ועפ"ז מובן, שבבוא יום ב' ניסן בכל שנה ושנה, ניתוסף עליו גדול יותר¹⁰ בענין הנשיאות.

ב. ויש להוסיף ולבאר הקשר והשייכות להענין ד, והחי יתן אל לבו - הוספה בענין החיים:

אודות נשיא ומלך - פוסק הרמב"ם¹¹ שהוא „לב כל קהל ישראל”¹². והרי ענינו של הלב הוא - שבו משכן „הדם הוא הנפש”¹³ המחייב את כל הגוף.

ובפרטיות יותר:

(8) בנו יחידו: בנו - שירש המלכות והנשיאות (ראה רמב"ם הל' מלכים פ"א ה"ז), ואינו צריך משיחה (שם ה"ב), ויחידו - שאין מקום למחלוקת כו' (שם), ונעשה מלך ונשיא תיכף ומיד.

(9) נוסף לכך שלהיותו ממלא מקום של הנשיאים שלפניו, ה"ז כולל גם כל משך הנשיאות דקודמו.

(10) כציווי הוראת חז"ל „מעלין בקודש” (ברכות כה, א. וש"ג). ולהעיר מהמבואר באגה"ק (סי"ד) בנוגע לראש השנה*, „בכל שנה ושנה יורד ומאיר . . אור חדש עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כה”.

(11) הל' מלכים פ"ג ה"ו.
(12) נוסף לכך שהוא „ראש” (ש"א טו, יז. ועוד), „ראש הדור” (תנחומא חוקת כג. במדב"ר פ"ט, כח). וראה תניא פ"ב: ראשי אלפי ישראל שנשמותיהם הם בבחי' ראש ומוח כו' ראשי בני ישראל שבדורם.

(13) ראה יב, כג.

(* ראש בזמן, ודוגמתו בנפש - נשיא ישראל, הראש דבני" (ככהנהה 12).

א. בהמשך להמדובר לאחרונה אודות הענין ד, והחי יתן אל לבו¹⁴ - מובן, שכל תאריך שאירע בו ענין מיוחד בחיי האדם, כשחזור ונשנה מידי שנה בשנה, צריך להביא לידי הוספה בענין החיים, כמדובר לעיל¹⁵ בנוגע ליום הולדת, ועד"ז מובן גם בנוגע ליום נישואין¹⁶, וכיו"ב.

ואם הדברים אמורים בנוגע לחייו הפרטיים דכאו"א מישראל - בנוגע לנשיאי ישראל („הנשיא הוא הכל”¹⁷) על אחת כמה וכמה שמאורעות מיוחדים בחייהם מביאים הוספה בענין החיים („והחי יתן אל לבו”), הן בנוגע להנשיאים עצמם (שיתוסף אצלם שלימות נעלית יותר לגבי השלימות שלפנ”ם)¹⁸, והן בנוגע לפעולת השפעתם בכל ישראל, צאן מרעיתם.

ועד"ז בנדוד"ד - ב' ניסן - יום ההסתלקות הילולא דכ"ק אדמו"ר מהורש"ב¹⁹, ויום התחלת הנשיאות דכ"ק

(1) לשון הכתוב - קהלת ז, ב.

(2) כ"ה אדר וש"פ ויקרא ר"ח ניסן ש.ו. (סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 332 ואילך; 343 ואילך).

(3) להעיר מהשקו"ט הידועה אם נישואין הו"ע חד-פעמי שהוא פעולה נמשכת, או שבכל יום הוה קנין חדש (ראה מפענה צפונות ע' קלה. וש"ג).

(4) פרש"י חוקת כא, בא.

(5) שהי כאו"א מישראל הוא בתוקת כשרות (רמב"ם הל' קידוה"ח (שיעור דימים הסמוכים) פ"ב ה"ב. ועוד), ועאכ"כ - נשיאי ישראל, שכל עניניהם בשלימות כו'.

(6) להעיר, שביום ההילולא מתעלים „כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו” (אגה"ק סי' ז"ך וכח"ו. סידור עם ד"ה שער הל"ג בעומר. ובכ"ז), ונמצא, שיום זה כולל כל (ששים) שנות חייו דכ"ק אדנ"ע (תרכ"א - פרת"ו).

(7) כמארו"ל על הפסוק (קהלת א, ה) „וזרח השמש ובא השמש”, „עד שלא תשקע שמשו של צדיק זה הוא מזריח שמשו של צדיק אחר” (קה"ר עה"פ. יומא לח, ב).

חיות - קשורה עם תנועה²¹. וענין התנועה הוא בלב דוקא, שנמצא תמיד בתנועה של רצוא ושוב, „דפיקו דלבא”²², והדם שבו - בתנועה תמידית, סיבוב והילוך בכל אברי הגוף (כמבואר באגה”ק¹⁹), משא”כ הכבד והמוח שאינם בתנועה.

ועד”ו בנשיא ומלך, „לב כל קהל ישראל” - „אשר יוציאם ואשר יביאם”²³, שעל ידו נעשה (גם²⁴) המשכת חיות לבני.

ובבוא יום התחלת הנשיאות (ב' ניסן) מידי שנה בשנה, ניתוסף עוד יותר בענין ה”לב”, היינו, הוספה בענין החיים - „והחי יתן אל לבו”, ועד שנמשך מבחינת „מחי” חיים יתן לך חיים”²⁵, עד לחיים גשמיים כפשוטם.

ג. האמור לעיל (הוספה בענין החיים), מודגש ביותר בכ’ ניסן דשנה זו - ס”ח שנה (פר”ת - תשמ”ח) לנשיאות כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו, ס”ח בגימטריא²⁶, „חיים”.

ויש להוסיף, ע”פ סגנון ולימוד אאמו”ר ע”ד הרמז - שמספר ס”ח העולה מצירוף האותיות ד, „חיים” (ב’ יו”דין ומ”ח)²⁷ מכוון לחילוקי התקופות במשך ס”ח שנות הנשיאות דנשיא דורנו:

„מלך” - ר”ת מוח לב כבד¹⁴, „תלת שליטין אינון - מוח לבא וכבדא”¹⁵.

והחילוק שביניהם:

המוח - הוא הראש דחיות הגוף, כי „עיקר משכנה והשראתה (של הנשמה) היא במוחו (של אדם) ומהמוח מתפשטת לכל האברים, וכל אבר מקבל ממנה חיות וכח הראוי לו לפי מזגו ותכונתו”¹⁷, ולכן, המוח מושל ושולט על אברי הגוף ולהנהיגם כרצונו.

הכבד - כולו דם (קרוש)¹⁸.

ואילו הלב - הוא חיות הגוף עצמו, להיותו מקום משכן „הדם הוא הנפש”, ועל ידו נעשה „התפשטות והילוך החיות . המלובשת בדם הנפש היוצא מהלב אל כל האברים, וסובב סובב הולך הרוח חיים והדם תוך תוך כל האברים והגידים המובלעים בהם וחוזר אל הלב כו”” (כפי שמבאר רבינו הזקן באגה”ק¹⁹).

ונמצא, שעיקר ענין החיות דכל אברי הגוף קשור עם הלב, כי, הדם („הוא הנפש”) שבלב (לא רק גילוי והמשכה ממנו) מתפשט בכל אברי הגוף ממש²⁰.

זאת ועוד:

14) מגן אבות להרשב”ץ פ”ה מ”ט. ערכי הכינויים (לבעל סה”ד) בערכו. ניצוצי אורות וניצוצי זהר לוח”ב קנג, א.

15) זח”ב שם.

16) ראה גם לקו”ת שה”ש לג, ד. ובכ”מ.

17) תניא פנ”א.

18) פרש”י ד”ה הכבד - חולין קט, ב.

19) סימן לא.

20) ולכן, המשכת החיות מהמוח לכל האברים היא גם באופן של התחלקות, ש”כל אבר מקבל ממנה חיות וכח הראוי לו לפי מזגו ותכונתו”, משא”כ המשכת החיות מהלב היא לכל האברים בשוה, שכולם מקבלים את הדם שבלב, עצם החיות (וראה גם סה”ש תשמ”ח ח”א ע’ 222 ואילך. וש”נ).

21) כידוע ש”תנועה” היא סימן על ה”חיות” - כל חי מתנועע.

22) ראה לקו”ת שה”ש שם. ועוד.

23) פינחס כז, יו.

24) נוסף על פעולת הראש ומוח - מורה-דרך ומנהיג לכל ישראל, „אשר יוציאם ואשר יביאם” (וראה רמב”ם הלי’ מלכים ספ”ד).

25) יומא עא, א.

26) ולהעיר, שענין הגימטריא - מספר, שייך לכל, אפילו לפשוט שבפשוטים וקטן שבקטנים.

27) להעיר מביאורי הענין דלולב (בגימט’ חיים) מנענעו ש”גגע לחוה שלו ממש” (סידור אדה”ו קודם הלל). ולהעיר מביאורי אאמו”ר בענין (רבי) „חייא ו, „חיים” (ע”פ הנסמן בס’ המפתחות).

וחלקם נלקטו בספר הליקוטם לדרושי הצ"צ (שבהם נכלל גם מדרושי אדמו"ר האמצעי ואדמו"ר הוקן), והם גם היסוד³⁵ לדרושי רבותינו נשיאינו שלאח"ו, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר ע"י העיון במקומות אלו יתוסף ביאור בהאמור לעיל ע"ד העילוי המיוחד דשנה זו, בבחינת „תן לחכם ויחכם עוד“³⁶.

ד. ויש להוסיף בכהנ"ל - בעומק יותר.

ובהקדמה, שביחס שבין העם לנשיא ומלך - ב' קצוות:

מחד גיסא - תנועה של רוממות והבדלה, „משכמו ומעלה גבוה מכל העם“³⁷, „עם“ דייקא, „מלשון עוממות, שהם דברים נפרדים וזרים ורחוקים ממעלת המלך“³⁸. וכמודגש בענין היראה והביטול - „שום תשים עליך מלך, שתהא אימתו עליך“³⁹.

ולאידך גיסא - תכלית הקירוב,

נתבאר במק"א²⁸ ששלושים שנות נשיאותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר בחיים חיותו בעלמא דין (פר"ת - תש"י) נחלקות (בכללות) לג' תקופות של עשר שנים²⁹: עשר שנים ראשונות - במדינה ההיא, עשר שנים שניות - במדינת פולין וכו', ועשר שנים האחרונות - במדינה זו, בחצי כדור התחתון.

ועפ"ז י"ל, שבי' היו"דין ד„חיים“, רומזים לעשור הראשון והשני דנשיאותו, והאותיות מ"ח („חיים“) רומזים למ"ח³⁰ שנות הנשיאות במדינה זו, עשר שנים בחיים חיותו בעלמא דין (ת"ש - תש"י), ול"ח שנים (תש"י - תשמ"ח) דפעולה נמשכת, הוספה בהפצה דתומ"צ בכלל והמעיינות בכללם, ע"פ דרכיו אשר הורנו³¹.

ולהעיר, שמ"ח בגימטריא „חיל“, ובגימטריא ב"פ כ"ד, ענין ד„ושמתי כדכד שמשותף“³² - כמבואר הענין ד„כדכד“ בלקו"ת³³, וכן בדרושי הצ"צ³⁴, ועד"ז בנוגע ל„חיל“, וכן „חיים“ - שענינים אלו נתבארו בדרושי חסידות,

(28) לקו"ש ח"ח ע' 303 ואילך. וראה לקו"ש חט"ז ע' 142.

(29) להעיר, שבחיי האדם נחשבות כל עשר שנים לתקופה בפ"ע - ראה אבות ספ"ה.

(30) ועד ברמו בפרטיות יותר: מ' - ארבעים* שנות פעולה בהפצת המעיינות חוזה גם בחצי כדור התחתון, וח' - שמונה שנים של הוספה גם לגבי השלימות דארבעים שנה, הוספה במספר הקשור עם ענין הגאולה (ראה ערכין יג, ב. ובכ"מ).

(31) אגה"ק סכ"ז.

(32) ישעי' נד, יב.

(33) ראה כז, ד ואילך. כו, ג ואילך.

(34) אוה"ת ראה ע' תשעא ואילך. ועוד.

(35) ועל יסוד זה - בנוי ההמשך שלאח"ו. - ופשוט שיש בכאו"א הנשיאים ענין בפ"ע (שהרי כל נשיא הוא „מאור“ בפ"ע), ובאופן של חידוש, עד לחידוש שלא בערך, לגבי הנשיאים שלפניו, כולל ובמיוחד - חידוש בתורתם, פנימיות התורה (הקשורה ומאחדת עם נגלה דתורה*).

(36) לשון הכתוב - משלי ט, ט.

(37) שמואל"א ט, ב. נתבאר באוה"ת וירא כך ד תשס, ב, שה"ש כרך ב ע' תידי"טו. ועוד.

(38) שעהיוה"א פ"ז (פא, ב).

(39) שופטים יז, טו. סנהדרין כב, א (במשנה).

(* החל מרבינו הזקן, כמודגש בשמו - „שניאור“, חיבור ב' האורות דנגלה דתורה ופנימיות התורה (לקו"ד ח"א פג, א. וראה לקו"ש חט"ז ע' 38 ואילך. וש"נ), ועד"ז אצל רבותינו נשיאינו שלאח"ז (אף שבפרטיות מצונו בזה חיילוקי אופנים ושינויים בין נשיא לנשיא), ולהעיר גם מהידוע שרבותינו נשיאינו דייקו לקבל „סמיכה“ לפני הנישואין (ראה לקו"ש ח"א ע' 53. ועוד).

(* להעיר ממאד"ל (ע"ז ה, ב) „לא קאי איניש אדעת"י דרביי עד ארבעים שני“.

נוסף על האמור לעיל ע"ד ההוספה בענין החיים (מידי שנה בשנה, ועאכו"כ בשנה זו שסימנה „חיים“) לכל אנשי הדור ע"י נשיא הדור - הרי, גם אנשי הדור פועלים הוספה בענין החיים אצל נשיא הדור, כאמור לעיל בענין ההכרזה „יחי המלך“.

ובאותיות פשוטות:

לאחרי שישנה השלימות ד„חיים“ שנה לנשיאותו (פעולתו ועבודתו) דנשיא דורנו - צ"ל הוספה עיקרית בענין החיים (גם) ע"י פעולת העם שמכריזים „יחי המלך“, שתוכנה של הכרזה זו - שכבר הגיע הזמן להקיצו ורננו שוכני עפר - כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו ועד להקיצו ורננו דוד מלכא משיחא!

וזהו גם מה שמרעשים בעקבתא דמשיחא ע"ד הצורך להכריז „עד מתי“, שעיי"ז מקרבים ומזרזים את הגאולה⁴⁶ - די"ל, שנוסף על הדגשת הצפי", הבקשה והדרישה על הגאולה [שיבוא משיח צדקנו בפועל ממש, באופן דמראה באצבעו ואומר זה⁴⁷, הנה המלך המשיח, בשר ודם, כפס"ד הרמב"ם⁴⁸, יעמוד מלך מבית דוד וכו' ויקבץ נדחי ישראל], יש בהכרזה זו גם התוכן דענין ההכתרה - „יחי המלך“, שעיי"ז פועלים ביאת דוד מלכא משיחא.

ו. ויש להוסיף, שאצל מלך המשיח מודגשת יותר שייכותו לכאו"א מישראל (נוסף לכך שכל מלך הוא „לב כל קהל ישראל“) - לכן, בכחו וביכולתו דכאו"א

46 ראה שיחת אחש"פ תרצ"ט (הועתקה בחוברת „כרם חב"ד" - ניסן תשמ"ז ע' 66). וראה שיחת ז' מרחשון תשמ"ו. לקו"ש וישב תשמ"ז בסופו. ובכ"מ.

47 ע"ד מחז"ל - שמו"ר ספכ"ג. פרש"י בשלח טו, ב.

48 ה'ל' מלכים ספ"א.

כאמור, שהמלך הוא „לב כל קהל ישראל“, והרי אין לך קירוב גדול יותר מקירוב הלב⁴⁹ לאברי הגוף, כאמור, שהדם שבלב עצמו נמצא בתמידות בכל האברים, „התפשטות והילוך החיות מהלב אל כל האברים . . כהלכתו תמידי כסדרו . . (ש)כל האברים מקושרים יחד ומקבלים חיותם . . מהלב“.

ותיררה מזה:

הקירוב שבין המלך להעם הוא לא רק ביחס להמשכת החיות דכל העם, שמקבלים חיותם מהמלך, אלא גם לאידך גיסא - שמציאותו של המלך תלוי בהעם, „אין מלך בלא עם“⁴¹, כלומר, אע"פ שנקראים „עם, מלשון עוממות . . רחוקים ממעלת המלך“, הרי, ביחד עם זה (ואדרבה - בגלל זה⁴²) פועלים הם את המלכות - המלך.

וכמודגש גם בהכתרת המלך - שהעם מכריזים „יחי המלך“ (כפי שמצינו גם במלכות⁴³ בית דוד⁴⁴), שבוה מודגש גם שפעולת העם היא בחזי המלך, חיים של מלך⁴⁵.

ה. עפ"ז מובן גם בנדו"ד - „חיים“ שנה לנשיאותו של נשיא דורנו:

40 יותר מהמוח, ראש החיות, וגם הנהגתו אברי הגוף היא בדרך של ציווי ופגודה כו' (היפך תנועת הקירוב).

41 שעהייה"א שם. וראה בחיי וישב לה, ל. שם ר"פ בלק, כד הקמח ע' ר"ה (ב). ספר החיים פ' גאולה פ"ב. עמה"מ שער שעשועי המלך רפ"א. 42 „כי אילו אפילו היו לו בנים רבים מאד, לא שייך שם מלוכה עליהם, וכן אפילו על שרים לבדם, רק ברוב עם הדרת מלך“ (שעהייה"א שם).

43 ראה מ"א א, לז"לט - בנוגע לשלמה. 44 ועד"ז בודו (שם, לא) - אבל לא בנוגע לענין ההכתרה.

45 ובוה גופא - „יצלח מלכא . . כי התפלה על החיים וההצלחה“ (רד"ק עה"פ שם, לד).

ז. ויש לקשר כל האמור לעיל לזמן התחלת נשיאותו של נשיא דורנו - בחודש ניסן:

חודש ניסן קשור עם ענין הגאולה - כמארו⁵⁷ ל"מ, "משבחר הקב"ה בעולמו קבע בו ראשי חדשים ושנים, וכשבחר ביעקב ובניו קבע בו⁵⁸ ראש חודש של גאולה, שבו נגאלו ישראל ממצרים ובו עתידין ליגאל, שנאמר⁵⁹ כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

וחודש ניסן קשור גם עם ענין הנשיאות⁶⁰ - "בא' בניסן התחילו הנשיאים להקריב את קרבניהם לחנוכת המזבח נשיא א' ליום⁶¹, שלכן, "נוהגין מר"ח ואילך לקרות פ' הנשיא שהקריב בו ביום⁶²".

וצירוף שניהם יחד (ענין הגאולה ודהנשיאות) הוא - נשיאותו של דוד מלכא משיחא בגאולה העתידה.

ח. ובפרטיות יותר - ב' ניסן -

מישראל לפעול הענין ד, "יחי המלך":

על הפסוק⁴⁹, "דרך כוכב מיעקב" מצינו ב' דרשות בחז"ל: (א) "כוכב" קאי על כאו"א מישראל⁵⁰, (ב) "כוכב" קאי על מלך המשיח⁵¹.

ונתבאר במק"א⁵² שאין סתירה בדבר⁵³ (ואדרבה, ב' המאמרים מסייעים זה לזה) - ע"פ הירודע⁵⁴ שבכאו"א מישראל יש ניצוץ מנשמת משיח, היא בחי' היחידה שבנפש כאו"א, שהיא ניצוץ מהיחידה הכללית, נשמתו של משיח צדקנו⁵⁵.

ונמצא, שבנוגע למלך המשיח מודגש ביותר הקשר והשייכות לכל ישראל - שעצם נשמתם, בחי' היחידה⁵⁶, היא ניצוץ מנשמתו של משיח, ולכן, גם הענין ד, "אין מלך בלא עם" (תוכן הכרות העם, "יחי המלך") הוא בהדרגה יתירה אצל מלך המשיח - "דרך כוכב מיעקב", כוכב דכללות ישראל, הקשור עם גילוי, "דרך כוכב מיעקב" אצל כאו"א מישראל, התגלות בחי' היחידה שלו.

* * *

(57) שמו"ר פט"ו, יא.

(58) "בו" דייקא, היינו, שנקבע בעולם סדר של הנהגה נסית (גאולה) שלמעלה מהנהגה טבעית, שע"ז נתגלה גם האלקות שבהנהגה טבעית (ראה גם סה"מ מלוקט ח"ב ע' רפא ואילך). וענין זה מרומז גם בשמו של החודש - "ניסן", נסי נסים" (ראה ברכות נו, רע"א ובחדא"ג מהרש"א) - ד"ל הפירוש ד, נסי נסים", נוסף על הנהגה נסית, גילוי אלקות (נס) גם בהנהגה הטבעית גופא.

(59) מיכה ז, טו.

(60) "באחד בניסן ראש השנה למלכים" (ר"ה בתחלתה). ולהעיר ממארו"ל (שמו"ר פט"ו, כו) "אין המלכות באה להם (לישראל) עד ל' דור, שנאמר החודש הזה לכם ראש חדשים, החודש ל' יום ומלכות שלכם ל' דור כו" (עד להידוש המלכות לעתיד לבוא).

(61) שו"ע אדה"א או"ח סתכ"ט ס"ט.

(62) שם סט"ו. וראה בארוכה לקו"ש חל"ב ע'

19 ואילך.

(49) בלק כד, יו.

(50) ירושלמי מעשר שני פ"ד ה"ו.

(51) ירושלמי תענית פ"ד ה"ה. רמב"ן עה"פ. ועוד.

(52) לקו"ש ח"ב ע' 599. שם ע' 692 בהערה. ובכ"מ.

(53) ובפרט ע"פ הירודע שכל הפירושים בפסוק אחד שייכים ול"ז (ראה לקו"ש ח"ג ע' 782. ובכ"מ).

(54) מאור עינים ס"פ פינחס. וראה גם סה"מ תרמ"ג ע' ע.

(55) רמ"ז לח"ג רס, ב. אוה"ת נצבים ע' ארעו. סה"מ תרכ"ז ע' טו. תרנ"צ ע' ר. תרצ"ט ע' 207. ועוד.

(56) להעיר, שמקום משכן בחי' היחידה הוא בלב (ראה המשך תער"ב ח"א ע' נט), ד"ל דוגמתו בכללות ישראל, יחידה הכללית דמשיח - מלך המשיח, "לב כל קהל ישראל".

מבחי' „א"ל" - התחלת י"ג מדה"ר (לכמה דעות⁷²), „א"ל הוי' ויאר לנו⁷³, גילוי והמשכת חסדו של הקב"ה, חסד שלמעלה מהשתלשלות, עד להחסד העיקרי - גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ט. ויש להוסיף ולבאר גם השייכות לג' ניסן (שהרי נמצאים כבר במוצאי ב' ניסן, לאחר תפלת ערבית דליל ג' ניסן) - „ביום השלישי נשיא לבני זבולון⁷⁴:"

החילוק שבין ישכר לזבולון הוא - „שמח וזבולון בצאתך וישכר באוהליך⁷⁵, היינו, שישכר ענינו לימוד התורה⁷⁶, כמ"ש⁷⁷, ומבני ישכר יודעי בינה לעתים גו'⁷⁸, וזבולון עיקר ענינו יציאה לפרקמטיא (אלא שצריך גם לקבוע עתים לתורה).

וי"ל דוגמתו בתורה גופא - החילוק שבין לימוד התורה בזמן הזה לגבי לימוד התורה דלעתיד לבוא, שהוא ע"ד ובדוגמת⁷⁹ החילוק שבין קביעת עתים

„ביום השני הקריב נתנאל בן צוער נשיא ישכר⁶³:"

„צוער" - הוא גם מלשון צער⁶⁴, אשר, הצער הכי גדול הוא - צער הגלות. ולאחרי צער הגלות [שכבר יצאנו י"ח „די והותר", כפי שמאריך אדמו"ר האמצעי⁶⁵ בנוגע לצרות שהיו עד ימיו, ועאכו"כ לאחר כל מה שעברו בדורות שלאח"ז עד לדרורנו זה, „לא תקום פעמיים צרה⁶⁶"] - נולד „בן צוער⁶⁷, השכר שנולד ומתגלה („בן") ע"י הצער („צוער") - „לפום צערא אגרא⁶⁸, ולא רק „אגרא", שכר לפ"ע העבודה, אלא יתירה מזה - באופן של מציאה, „מצאתי דוד עבדי⁶⁹."

ומרמוז גם בשם „נתנאל (בן צוער)" - שהתוצאה דצער הגלות („בן צוער") היא „נתנאל", „נתן א"ל⁷⁰:"

„נתן" - כל הנותן בעין יפה הוא נותן⁷¹, ולא עוד, אלא, שהנתנה היא

(63) נשא ז, יח.

(64) אוה"ת נשא ע' רפ"רפא. וראה דרושים שבהערות 68; 70.

(65) שערי תשובה ח"א ספ"ה (ה, ב). וראה גם מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ב ס"ע תשעו ואילך.

(66) לשון הכתוב - נחום א, ט (וראה לקו"ש חכ"ג ע' 306 הערה 55 ובשו"ג).

(67) וכמשנת ב"סח"ש תשמ"ח ח"א ע' 326 ואילך, שעי' קושי הגלות כו' זכו ישראל להעילוי ד, וירבו ויעצמו במאד מאד" (ראה רמב"ן במדבר

ג, ד). ובלשון הזהר (ח"ב קצח, סע"א ואילך) - שעי' „שברו" (בשי"ן ימנית) נעשה הענין ד, אשור

שא"ל יעקב בעזרו שברו גו'" (בשי"ן שמאלית), וזכאין אתון למעבד לכו נטין ופורקנין" (ראה סה"ש שם הערה 74).

(68) אבות פ"ה מכ"א. וראה גם אוה"ת שבהערה 64. סד"ה ביום השני עטר"ת. ה'ש"ת.

(69) תהלים פט, כא. וראה סנהדרין צו, א.

(70) בכ"ז - ראה אוה"ת שם. סד"ה ביום השני תרכ"ט. עטר"ת. ד"ה הנ"ל דב' ניסן תרפ"ה.

(71) ב"ב נג, א. וש"נ.

(72) ח"ג קלא, ב. עץ חיים שער יג (שער אריך אנפין) פ"א. וראה בכ"ז מכתב כ' מנ"א תש"ח (נדפס בלקו"ש ח"ד ע' 1348*). וש"נ.

(73) תהלים קיח, כו.

(74) נשא ז, כד.

(75) ברכה לג, יח ובפרש"י.

(76) להעיר שדוקא בקרבן נתנאל בן צוער נשיא ישכר מרמוז על ענין התורה - במדב"ר פ"ג, ט"ו. נת' בד"ה ביום השני שבהערות 68; 70.

(77) ה"א יב, לב.

(78) ובהדגשה יתירה - בנוגע לקידוש חדשים ועיבור שנים (ראה במדב"ר פ"ג, ט"ו. טו"ט), „התודש הזה לכם גו'", משעורי הרמב"ם דימים אלה.

(79) ויתירה מזה - „תורה שאדם למד בעוה"ז הב"ל היא לפני תורתו של משיח" (קד"ר פ"א, ח).

(* אגרות קודש אדמו"ר שליט"א ח"ב ע' שטט. המו"ל.

הכי גדולה, תיכף ומיד ממש.

יא. ויש להוסיף בלימוד והוראה בעבודת האדם לקונו - בענין הזריזות, „אין צו אלא לשון זירוז“:

תוכן הפרשה - שעלי" נאמר „צו את אהרן“, „אין צו אלא לשון זירוז“ - הוא בנוגע לתרומת הדשן (והרים את הדשן גוי"ט⁸⁴) וסידור המערכות („ריבה כאן יקידות הרבה, על מוקדה, ואש המזבח תוקד בו, והאש על המזבח תוקד בו, אש תמיד תוקד על המזבח, כולן נדרשו במס' יומא, שנחלקו רבותינו במנין המערכות שהיו שם“⁸⁵).

כלומר, אע"פ שפרשה זו אין עיקרה אודות הקרבת התמיד, כי אם, ע"ד העבודות שלפנ"ו, שהם בגדר ההכשר, והכשר דהכשר כו' להקרבת התמיד [החל מתרומת הדשן, ואח"כ סידור המערכות, העלאת שני גזרי עצים, הכנת כלי השרת, ורק לאח"ז מתחילין להכין את התמיד⁸⁶, לא לפני ש, שהאיר פני המזרח עד שבחברון⁸⁷] - הרי, (גם) ההכשר וההכנה צ"ל באופן של זריזות, „אין צו אלא לשון זירוז“.

ומכאן למדים הוראה בעבודת האדם - שהענין ד„זריזין מקדימים למצוות“⁸⁸ הוא לא רק בנוגע לעשיית המצוה עצמה, אלא גם בנוגע להכנה והכשר דהכשר כו'.

ולדוגמא: בנוגע למצות הצדקה (ובפרט בענין שהזמן גרמא, „מעות חטים“) - מצוה כללית השקולה כנגד כל המצוות⁸⁹ - שצ"ל זריזות לא רק בהנתינה לצדקה בפועל ממש, אלא גם

לתורה (זבולון) לגבי תורתו אומנותו (ישכר).

ועפ"ז מובן הקשר וההמשך דישכר וזבולון בנוגע לענין הגאולה - שלאחרי הגאולה („נתנאל בן צוער“) רואים ש„מעשינו ועבודתינו“ בלימוד התורה בזמן הזה הוא בבחינת „זבולון“ לגבי לימוד התורה דלעת⁸⁰.

י. ובכל זה ניתוסף (רמז) בקביעות שנה זו, ב„והחי יתן אל לבו“ בנוגע לחיי יום יום ועד למעשה בפועל - שב' ניסן חל ביום ראשון דפ' צו:

בהתחלת פ' צו מפרש רש"י⁸¹ - „אין צו אלא לשון זירוז, מיד ולדורות“.

שבוה מודגש שכל האמור לעיל אודות ענין הגאולה, והנשיאות דדוד מלכא משיחא - צ"ל באופן של זירוז.

ובפשטות - שבעמדנו בחודש ניסן, „חודש של גאולה“, לאחר ששכר עבר ר"ח ניסן⁸², ונכנסים ליום המעשה⁸³, ב' ניסן (ובפרט בשנה זו, „חיים“ שנה לנשיאות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורגו) - בא מלך המשיח („יחי המלך“) בזריזות

80 ו„הקדים וזבולון לישכר, שתורתו של ישכר על ידי זבולון היתה“ (פרש"י ברכה שם) - ע"ד מארז"ל (פסחים נ, א) „אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו“, היינו, שע"י לימוד התורה בזמן הזה זוכים ללימוד התורה דלעתידי לבוא (ואו תתגלה גם המעלה דזבולון (קדימה גם במעלה) - ה„סיבה“ שמביאה לשלימות דלעת"ל).

81 שפירושו - פשוטו של מקרא (אני לא באתי אלא לפשוטו של מקרא) - פרש"י בראשית ג, ה. ועוד, וביחד עם זה - כולל גם „ענינים מופלאים“ (של"ה במס' שבועות שלו קפא, א), „ינה של תורה“ (היום יום" כ"ט שבט).

82 כולל גם - הנתנית יכח ד, אותו יום נטל עשר עטרות“ (פרש"י ר"פ שמיני), כמשנת"ס בהש"ש תשמ"ח ח"א ע' 335 ואילך - בארוכה.

83 משא"כ ר"ח שאינו „יום המעשה“ (ראה לקו"ת ברכה צו, ד. ושי"ג, ובפרט בשנה זו שחל בש"ק.

84 פרשתנו ו, ג.

85 פרש"י שם, ה.

86 ראה רמב"ם הל' תמידין ומוספין רפ"ו.

87 תמיד ל, א. רמב"ם שם פ"א ה"ב.

88 פסחים ד, א.

89 בב"ב ט, א. ירושלמי פאה פ"א ה"א. וראה

גם תניא פל"ו (מח, ב ואילך).

כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו פסקי⁹⁰
 - בשעתו אז - שכבר נסתיימה העבודה,
 ולא נותר אלא „לחצצח את הכפתורים”.
 ומכיון שכבר עברו עשרות שנים (יותר
 מל"ח שנה) שבהם מצחצחים את
 הכפתורים - הרי בודאי שבימינו אלו
 נסתיימה גם העבודה דחצצוח הכפתורים.
 ולהעיר, שאין לחצצח את הכפתורים
 יתר על המדה⁹¹ - כפי שרואים במוחש
 שצחצוח יתר מחסר מן הכפתור ומקלקל
 יפיו!

ומכיון שכן, הרי בודאי ובודאי
 שעכשיו צריכה להיות ומוכרחת כביכול
 הזריזות של הקב"ה להביא את הגאולה
 תיכף ומיד ממש.

ותיכף ומיד - מקיימים הציווי „זאת⁹²
 תורת העולה היא העולה על מוקדה על
 המזבח כל הלילה גו' ובער עלי' הכהן
 עצים בבוקר בבוקר”⁹³, „בביהמ"ק
 השלישי, אשר, להיותו „מקדש אדני-
 כוננו ידיך”⁹⁴, „בנינא דקב"ה”⁹⁵,
 ש„בנוי ומשוכלל יגלה ויבוא מן

בהכנה למצוה, החל מהשקוט ע"ד קבלת
 החלטה טובה (גם כאשר הקיום בפועל
 אי"א להיות רק לאחרי זמן).

ויש להוסיף ולהעיר, שגם ענין הזריזות
 קשור עם הגאולה - כמ"ש רבינו הזקן
 באגה"ק⁹⁶ ש„זריזותי דאברהם אבינו ע"ה
 היא העומדת לעד לנו ולבנינו עד עולם”,
 „וברט (הזריזות) במעשה הצדקה העולה
 על כולנה . . גדולה צדקה שמקרבת את
 הגאולה” . . עד כי יבוא שילה”.

יב. והמעשה הוא העיקרי⁹⁷:

יש לסיים ולהשלים את „מעשינו
 ועבודתינו”⁹⁸ - כולל גם הבקשה
 והדרשה „עד מתי”, וההכרזה „יחי
 המלך” דוד מלכא משיחא - בזריזות הכי
 גדולה, הקשורה עם שמחה וחיות,

- אשר, ענינים אלו (שמחה וחיות)
 מודגשים ביותר בשנה זו: שנת תשמח
 (תְּשֻׁמַּח וְתִשְׁמַח), ו„חיים” שנה לנשיאתו
 של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו -

שעיינו פועלים כביכול ה„אחישנה”⁹⁹
 דהזריזות אצל הקב"ה¹⁰⁰ - „אלקיכם כהן
 הוא”¹⁰¹, ו„כהנים זריזין הם”¹⁰² - לגאול
 את בניי בזריזות הכי גדולה, תיכף ומיד
 ממש, „לא עיכבן המקום כחרף עין”¹⁰³.

זאת ועוד:

90 סימן כא.

91 ב"ב י"ד, א. וראה גם תניא שם.

92 אבות פ"א מ"ו.

93 ראה תניא רפ"ו.

94 ישעי"ס, כב. סנהדרין צח, א.

95 ואדרבה - „מגיד דבריו ליעקב חוקיו

ומשפטיו לישראל”, „מה שהוא עושה הוא אומר

לישראל לעשות” (תהלים קמו, יט. שמו"ר פ"ל,

ט), היינו, שהזריזות דהקב"ה צ"ל לפני וקודם

זריזותן של ישראל.

96 סנהדרין לט, סע"א.

97 שבת כ, א.

98 מכילתא ופרש"י בא יב, מא.

99 שיחת שמח"ת תרפ"ט.

100 להעיר, שגם בחנוכת המזבח בחודש ניסן
 מודגש הענין ש„לא פחתו ולא הותירו” (במדב"ר
 פי"ד, יד), „לא ריבה ולא מיעט” (פרש"י ס"פ נשא).

101 פרשתנו ו, ב. שם, ה.

102 להעיר מפ"י אוה"ה עה"פ: „ובדרך רמז
 תרמוזו כל הפרשה על גלות האחרון שאנו בו
 לנחמנו מעצבון נפשנו כי כל איש ישראל מאנה
 הנחם נפשו בראות אורך הגלות . . וביאר עד מתי
 יהיו ישראל בגדר ב' דברים אלו (על מוקדה על
 המזבח) - כל הלילה, שהיא זמן הגלות הנמשל
 ללילה . . עד הבוקר שהוא זמן שיריק עלינו כבודו
 ואתא בוקר, והזמן הוא אחר עבור ת"ק לאלף
 הששי . . ואומרו בבוקר בבוקר . . כי זמן הגאולה
 ה' ראוי להיות בבוקר ראשון של שנת הת"ק
 לאלף החמישי, ולסיבת העון מתעכב עד בוקר הב'
 כו", עיי"ש בארוכה.

103 בשלח טו, יז ובפרש"י.

104 חז"ג רכא, א. חז"א כט, א.

תביא תיכף את השכר¹¹⁴, „שמקרב את הגאולה“, ע"י דוד מלכא משיחא.

ובפשטות - „הנה זה בא“¹¹⁵, משיח צדקנו, ויגאלנו, כולנו יחדיו, בתוככי כלל ישראל, „בנערנו ובזקנינו גו' בבנינו ובכנותינו“¹¹⁶, ובפרט בשנה זו, שנת הקהל, „הקהל את העם האנשים והנשים והתף“¹¹⁷, „קהל גדול ישובו הנה“¹¹⁸, כולל גם כל הדורות שלפנינו - „הקיצו ורננו שוכני עפר“¹¹⁹.

ובפרט - בזכותן של נשים צדקניות שבדורנו, אשר, ע"פ המבואר בכתבי הארזי"ל¹²⁰ שדורנו זה (דור האחרון של הגלות, ובמילא, דור הראשון של הגאולה) הוא גלגול של הדור שיצאו ממצרים, הרי, כשם שיצי"מ היתה בזכותן של נשים צדקניות שהיו באותו הדור¹²¹, כמו כן תהי' גאולתנו מגלות זה האחרון בזכות נשים צדקניות שבדורנו¹²², „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“¹²³.

וכל ענינים אלו - בפשטות ממש, גאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

י"ד, א.

(114) ע"ד הפס"ד בשו"ע או"ח סתק"א ס"ג (מתענית ה, ב).

(115) שה"ש ב, ת.

(116) בא י"ד, ט.

(117) וילך לא, יב.

(118) ירמ' לא, ז.

(119) ישע"י כו, יט.

(120) שער הגלגולים הקדמה כ. ל"ת וספר הליקוטנים להארזי"ל שמות ג, ד.

(121) סוטה יא, ב. שמו"ר פ"א, יב. במדב"ר

פ"ג, ו.

(122) ראה גם יל"ש רות רמו תרו בסופו

(ממדרש זוטא רות): אין הדורות נגאלים אלא בשכר נשים צדקניות שיש בדור.

(123) ויתירה מזה - „נפלאות“ אפילו בערך

ליצי"מ (וח"א רסא, ב. אוה"ת נ"ך ע' תפז).

השמים¹⁰⁵, יכול (ובמילא צריך) לירד ולהתגלות למטה אפילו בלילה¹⁰⁵, בלילה זה ממש!

ובאופן ש, תחזינה עינינו - עיני בשר בגוף של בשר, נשמות בגופים, כולל גם (קיום ההבטחה ברורה), ונתת¹⁰⁶ לכם לב בשר¹⁰⁷, „לב חדש ורוח חדשה“¹⁰⁶.

יג. כרגיל - יש לסיים ב, „נתינת“ שליחות-מצוה לצדקה (המקרב את הגאולה), בהוספה לנתינת שליחות-מצוה לצדקה בהתחלת היום.

ולעזיר, שי"ל שהתחלת וסיום היום בענין הצדקה, הוא, ע"ד ובדוגמת התחלת וסיום היום בקרבן התמיד - כמ"ש¹⁰⁸ „וערך עלי' העולה גו'“, „עולת תמיד היא תקדים“¹⁰⁹, וכן „עלי“, על עולת הבוקר השלם כל הקרבנות כולם, מכאן שלא יהא דבר מאוחר לתמיד של בין הערביים¹⁰⁹ (מלבד הקטר חלבים ואברים שכשר כל הלילה¹¹⁰), ודוגמתם בזמן הזה - „תפלות במקום תמידין תקנום“¹¹¹, תפלת שחרית כנגד תמיד של שחר, ותפלת מנחה כנגד תמיד של בין הערביים (ותפלת ערבית כנגד אברים ופדרים¹¹²), ופס"ד השו"ע¹¹³ יהיב פרוטה לעני והדר מצלי.

ויה"ר שההחלטה ע"ד נתינת הצדקה

(105) פרש"י ותוס' סוכה מא, א. ועוד.

(106) יחזקאל לו, כו.

(107) לאהרי ש, והסירותי את לב האבן מבשרכם" (שם) - די"ל, שההסרה כו' נעשתה כבר ע"י מעשינו ועבודתינו במשך הנשיאות דכ"ק מו"ח אדמו"ר (ההל מב' ניסן), ע"ד האמור בנוגע לצחצוח הכפתורים כו'.

(108) פרשתנו ו, ה.

(109) פרש"י עה"פ.

(110) פרש"י ריש פרשתנו - ממגילה כא, א.

(111) ברכות כו, ב.

(112) ברכות שם. שו"ע אדה"ו או"ח ר"ס פט.

(113) או"ח סו"ס צב. שו"ע אדה"ז שם - מב"ב

משיחות ש"פ ויקרא, פ' החודש, ר"ח ניסן ה'תנש"א

לעשות, ובשלישית קורא המפטיר⁵.
ובכמה שנים שקביעותם באופן מיוחד מוציאים שלשה ספרים פעם נוספת - כבקביעות שנה זו שר"ח ניסן חל בשבת (ועד"ו בשנים שחל ר"ח טבת או ר"ח

א. ביום הש"ק זה ישנו חידוש מיוחד - שמוציאים שלשה ספרי תורה, ראש חודש ניסן שחל להיות בשבת מוציאים שלשה ספרים, קורין סדר היום (פרשת השבוע) בראשון, וענין ראש חודש בשני, והחודש הזה בשלישי⁶.

ובהקדמה - שהוצאת שלשה ספרים לקרוא בהם הו"ע של חידוש, שהרי, בדרך כלל מוציאים וקורין בס"ת אחד, ו"אם יצטרכו לקרות שני ענינים מוציאים שני ספרי תורה³, כמו בשבת ר"ח, ובכל יום טוב, ורק לעתים נדירות (כשצריכים לקרות שלשה ענינים) מוציאים שלשה ספרים:

הפעם היחידה בכל שנה (אחת בשנה) שמוציאים שלשה ספרים היא בשמחת תורה: "מוציאים שלשה ספרים, וקורין באחד וזאת הברכה עד סוף התורה, ובשני בראשית עד אשר ברא אלקים

1) ולהעיר, שחידוש זה נראה בגלוי לכאורה מבניי שבאים לבית הכנסת, כולל גם קטני קטנים, שעוד לפני שמגיעים לכלל הבנה, וואים שמוציאים שלשה ספרים, ולא עוד אלא שמונשקים כל שלשת הספרים, וב' פעמים, הן בעת הוצאתן מארון הקודש (והולכתן להבימה שבבית הכנסת לקרוא בהם), והן בעת הכנסתן לארון הקודש, כמנהג ישראל.

2) רמב"ם הל' תפלה פי"ג הכ"א. - וראה בכס"מ, שדין זה נלמד מהמירא דר' יצחק נפחא (מגילה כט, ב) בנוגע לר"ח טבת ור"ח אדר. ולהעיר, שגם בשו"ע נתפרש ע"ד הוצאת ג' ס"ת רק בר"ח טבת שחל בשבת (או"ח סו"ס תרפד), ובר"ח אדר שחל בשבת (שם ר"ס תרפה), ולא נתפרש בנוגע לר"ח ניסן שחל בשבת*, כמגילה שם. וראה לקמן הערה 6.

3) שם פי"ב הכ"ג.

4) נוסף על הוצאת כל ספרי התורה שבארון הקודש בעת ההקפות דשמע"צ ודשמח"ת.

5) (טו"ש ע"ד או"ח (סו"ס תרסח ור"ס תרסט. - ולהעיר, שברמב"ם לא הובא ע"ד הוצאת ג' ס"ת בשמח"ת, אלא רק ב' ס"ת, פרשת וזאת הברכה, וקרבות היום (שם פי"ג הי"ב-יד), וטעם הדבר - כי הקריאה דהתחלת פרשת בראשית אינה מעיקר הדין, אלא שרגילין להתחיל מיד בראשית, כדי שלא יהא פתחון פה לשטן לקטרג לומר כבר סיימו אותה ואינם רוצים לקרותה עוד" (טור שם). וראה הערה הבאה.

6) ויש לומר, שיש מעלה בהקריאה בג' ס"ת בשבת ר"ח ניסן לגבי שבת ר"ח טבת ואדר - כי, הטעם שבמירא דר"י נפחא נתפרש ר"ח טבת ואדר (ולא ניסן), הוא, משום ש, צריכא, דאי איתמר בהא וכו" (מגילה שם). וראה תוד"ה (דא), משא"כ ר"ח ניסן שאין צורך לפרשו, כי "כש"כ הוא מהנך, דתמן (בר"ח טבת ואדר) המפטיר קורא הפטרה מענינו של המפטיר (הנוכה ושקלים) אף שאינו שייך לשבת ר"ח. . אבל כאן (בר"ח ניסן) . גם בהפסרה של פרשת החודש כתיב ובשבתות ובחודשים יבוא כו' להשתחוות לפני ה', כבהפטרה דשבת ר"ח שאין שם רק פסוק, והי' מידי חודש בחדשו ושבת בשבתו כו' להשתחוות לפני" (אור שמח לרמב"ם).

ועד"ו י"ל גם בנוגע להקריאה בג' ס"ת בשמח"ת - שכיון שאינה מעיקר הדין (כנ"ל בהערה שלפניו), אלא כתוצאה מהמנהג לשמוח ב, גמרה של תורה" (שלא יוכל להתפרש באופן בלתי-רצוני ח"ו), י"ל, שהטעם שלא נתפרש בספרו של הרמב"ם הוא מצד גודל העילוי שאינו יכול להתפרש בתושבע"פ, ע"ד המבואר בנוגע למנהג ד, הקפות" בהשמחה לגמרה של תורה בשמח"ת* (ראה לקו"ת דרושי סוכות פ, ג. ובכ"מ).

7) ובשבת העיבור - כשר"ח טבת חל בשבת חל גם ר"ח ניסן בשבת (ככהקביעות דשנה הבעל"ט).

(* משא"כ בשו"ע - שהובא בו גם המנהג דהקפות (רמ"א או"ח שם).

(* ובאר שמח לרמב"ם שם: "ובשו"ע נשמט".

אדר בשבת⁸.)

190 פרים, שכולם שייכים לפרשת החודש, ר"ח ניסן¹³.

ב. ויש לבאר תוכן הלימוד והוראה בעבודת האדם לקונו מהענין והוצאת שלשה ספרי תורה ביום הש"ק זה - ע"פ הידוע שבכל ענין יש לימוד והוראה בעבודת ה', ועאכו"כ בענין עיקרי וחשוב כהוצאת שלשה ספרי תורה.

ובפרטיות יותר:

כדי להבין תוכן הענין והוצאת שלשה ספרי תורה בר"ח ניסן שחל בשבת בשנים מיוחדות, יש להקדים תחילה תוכן הענין והוצאת שלשה ספרי תורה בכל השנים (בשמחת תורה), ולאח"ז יש לבאר ההוספה בשנים מיוחדות שבהם מוציאים שלשה ספרי תורה גם בר"ח ניסן (כשחל בשבת).

13 ועד"ז בהפטורה דפרשת החודש - שנוסף לכך שנתפרש בה גם ענינו של ר"ח (כמ"ש יחזקאל מו, א-ג), "וביום החודש יפתח גוי", "והשתחוו עם הארץ גוי" שבשבת ובחדשים וגוי", "וביום החודש פר בן בקר גוי"¹⁴, מדובר בה אודות קרבנות הנשיא¹⁵, ובה מרומז הקשר והשייכות לפרשת השבוע, שקרוב לסיימה מדובר גם אודות קרבן דנשיא¹⁶.

14 אפילו בעניני העולם, ועאכו"כ בעניני תומ"צ, כמ"ש (ותחתנו ו, כד), "ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה' גוי".

* גם לולי הוספת פסוק ראשון ואחרון מהפטורת שבת ר"ח.

** ובכמה ק"ק (כמנהג האשכנזים) מוסיפים בהתחלת יסיום הפטורה בפסוקים (שלפני ולאחרי פרטי הענינים ד, בראשון באחד לחודש גוי) שבהם מדובר אודות הנשיא. - ולהעיר שכה"ה מנהג רבותינו נשיאנו לאחרי קבלת הנשיאות.

*** ולהעיר, שבנוגע לקרבנות הנשיא שבהפטורה מביא רש"י (מה, יז) ב' דעות, הנשיא הזה בכהן גדול מדבר. . במלך מדבר, ובפרשת השבוע מדובר אודות שניהם - קרבן ד"כהן המשיח" (ד, ג), וקרבן ד"נשיא" (מלך) (ד, כב).

ועילוי נוסף בשנה זו (גם לגבי כמה שנים שבהם חל ר"ח ניסן בשבת) מצד הקריאה ד, "סדר היום" בפרשת ויקרא - שנוסף על השייכות דפרשת החודש¹⁰ להקריאה דר"ח (בכל ר"ח ניסן שחל בשבת), כיון שמצות קידוש חדשים נאמרה בפסוק, "החודש הזה לכם"¹¹, שייכת פרשת החודש (שבה מדובר אודות ר"ח ניסן) גם לפרשת ויקרא - שנאמרה בר"ח ניסן¹², היינו, שבשנה זו מודגש בגלוי הצד השווה דהקריאה בכל השלשה

8 "ראש חודש אדר שחל להיות בשבת מוציאין שלשה ספרים, הראשון קורא בו סדר היום, והשני קורא בו ענין ראש חודש, והשלישי קורא בו כי תשא". וכן "ראש חודש טבת שחל להיות בשבת מוציאין שלשה ספרים, הראשון קורא בו סדר היום, והשני קורא בו ענין ראש חודש, והשלישי קורא בו ענין הנוכה" (רמב"ם שם הכ"ג-ד).

9 משא"כ בשנת העיבור, שבר"ח ניסן שחל בשבת קורין פרשת תזריע.

10 בספר השלישי - סיום ותותם הקריאה דכל השלשה ספרים ("הכל הולך אחר החיתום"), ומפטירין בהפטרת פרשת החודש דוקא.

11 בא יב, ב. וראה רמב"ם ריש הל' קידוה"ה.

12 כפשטות הכתובים, "ויהי בחודש הראשון גוי' באחד לחודש (ר"ח ניסן) הוקם המשכן" (פקודי מ, יז), "ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד ה' מלא את המשכן" (שם, לה), ובהמשך לזה, "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד" (ראה גם תנחומא ריש פרשתנו. ספרי זוטא נשא ו, יא. לקו"ת ריש פרשתנו), וכן המשך הפרשה בפרטי דיני הקרבנות, והמשכם בפרשת צו, עד לפרשת שמיני¹⁷, שמיני למילואים, הוא ר"ח ניסן וראה גם לקו"ת ח"ו ע' 11. סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 508-9. וש"ג.

* להעיר מהשייכות ל"שמיני עצרת", שבו מוציאים ג' ס"ת (בא"ב) - בו ביום שהוא גם שמחת, ובחול - למחרתו, ביו"ט שני של גלויות (משוער שבהערה 5).

(גם בזמן הזה כשהארון גנוז²¹) - שבחי' משה שישנו בכאוי"א מישראל²² אומר (ממשיך ומגלה) ופועל שיהי' הענין ד"קומה ה'", הוספה (קימה) ככל עניני קדושה, "עשה טוב", וכן הענין ד"יפוצו אויבך וינוסו משנאיך", ביטול ושליילת כל הענינים הבלתי-רצויים, "סור מרע"²³, היינו, שהוצאת ספר תורה ("ויהי בנסוע הארון") מהוה גתינת-כח²⁴

(21) יומא נב, ב. וש"נ. רמב"ם הל' ביהב"ח רפ"ד.

(22) ראה תניא רפמ"ב. לקו"ת פרשתנו ב, א. ובכ"מ.

(23) כולל גם - ובעיקר - הפיכתם לקדושה, שעפ"ז יומתק שהענין דסו"מ ("ויפוצו אויבך") בא לאחרי הענין דע"ט (אף שהסדר הרגיל הוא סו"מ וע"ט), כיון שהכוונה היא גם ובעיקר להפיכת הרע לקדושה, שענין זה בא לאחרי שלימות העבודה דע"ט. וראה לקמן ס"ז.

(24) ויש לומר, שבגתינת-כח ד"בנסוע הארון" נכללת גם הברכה בעניני פרנסה (שע"ז יוכל לעסוק בעבודת ה' מתוך מנוחה, ללא דאגות וטרדות הפרנסה) - דכיון שכשנגנו הארון נגנה עמו צנצנת המן (יומא ורמב"ם שם), מובן, שהגתינת-כח ד"בנסוע הארון" (ברוחניות, גם לאחרי שנגזז קשורה גם עם צנצנת המן, שממנה ועל ידה נמשכת הברכה בפרנסה*), כמ"ש (בלשון טו, לבי"ג ובפרש"י) "קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העומר מן והנח אותו לפני ה' (לפני הארון)** למשמרת לדורותיכם", "ראו בזה נתפרנסו אבותיכם, הרבה שלוחין יש לו למקום להכין מזון ליראיו", ולכן אין צורך ואין תועלת בטירחא יתירה, כמו במן ש"לא העדיף המרבה והממעיט לא החסיר" מ"עומר לגלגלת" (שם, טו, יח), ובו נכללו, "כל מעדני עולם"*** (במדב"ר פ"ז, ד).

ובהקדם המדובר כמ"פ שגם הענינים שהם, "אחת בשנה" מהווים לימוד והוראה ונתינת-כח בכל השנה כולה¹⁵, ועד"ז בנדוד"ד, שהוצאת שלשה ספרי תורה בשמח"ת שייכת ופועלת בכל השנה כולה¹⁶, וכן הוצאת שלשה ספרי תורה בר"ח ניסן¹⁷ שחל בשבת שייכת ופועלת בכל השנה כולה¹⁸, ולא עוד אלא שפועלת גם בשאר השנים שקביעותם שונה, שגם בהם ישנו הלימוד והוראה ונתינת-כח מהוצאת שלשה ספרי תורה בר"ח ניסן שחל בשבת, נוסף על הלימוד והוראה ונתינת-כח מהוצאת שלשה ספרי תורה בשמח"ת שבכל שנה, כדלקמן.

ג. תוכן הענין דהוצאת ספר תורה (ועאכו"כ שלשה ספרי תורה) מובן מהתפלות שאומרים בעת פתיחת הארון, שהתחלתם בפסוקי¹⁹, "ויהי בנסוע הארון גוי", ש"ספר (תורה) חשוב הוא בפני עצמו", אחד מ"שבעה ספרי תורה"²⁰:

הוצאת ספר תורה היא כמו נסיעת הארון, שאז, "ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויבך וינוסו משנאיך מפניך".

וענינו בעבודת כל אחד ואחד מישראל

(15) ומרומז גם בהלשון, "אחת בשנה" - שה"אחת" נמשך וחודר (בוכל השנה).

(16) ובפרט ע"פ הירוע שמועדי חודש תשרי, אותיות רשית, הם מועדים כלליים שנמשכים ופועלים בכל השנה כולה (סה"מ תשב"ע ע' 49. ועוד).

(17) ובפרט שר"ח ניסן הוא, "ראשון גוי' לחדשי השנה", "ראש השנה לרגלים" (ריש מס' ר"ה. שם ד, א), כמו שמח"ת, שהוא הסיום ותום דראש השנה.

(18) ויש לומר - גם על החדשים שלפנ"ז, המתחלת השנה, כיון שיודעים כבר (וע"פ הלוח) שר"ח ניסן חל בשבת.

(19) בהעלותך יו"ד, לה.

(20) שבת קטז, רע"א.

* ולהעיר מפתגם אדמו"ר מהר"ש שפרנסה בזמן הזה הוא בדוגמת המן, "לחס מן השמים" (ראה סה"מ תרנ"א ע' קצו, ועוד).

** להעיר ש"לא נאמר מקרא זה עד שנבנה אוהל מועד" (פרש"י שם) - בר"ח ניסן.

*** ועפ"ז יש לבאר השייכות דצנצנת המן להארון - כיון שבארון הי' גילוי אלקות שלמעלה

לכללות העבודה²⁵.

והחילוק ביניהם הוא בהתאם לתוכן הקריאה בהשלשה ספרי תורה:

תוכן הקריאה בשלשה ספרים בר"ח ניסן שחל בשבת, מודגש בהקריאה בספר השלישי²⁹ שבו קורין פרשת החודש ע"ד ענינו המיוחד דר"ח ניסן³⁰ - „החודש הזה לכם ראש חדשים וגו'“.

ותוכן הקריאה בשלשה ספרים בשמח"ת, מודגש בהקריאה (בספר השני) בהתחלת התורה [שהרי הטעם שקורין בשלשה ספרים (אף שהקריאה מעיקר הדין היא בפרשת וזאת הברכה, וקרבת היום³¹, ב' ספרים בלבד) הוא מפני ש„מתכיפין התחלה להשלמה“³²] - „בראשית ברא אלקים גו'“.

ובלשון חז"ל (שהובא בהתחלת פירוש רש"י על התורה) „לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל ומה טעם פתח בבראשית וכו'“, היינו, שהקריאה דשמח"ת היא באופן ד„פתח בבראשית“, והקריאה דשבת ר"ח ניסן היא „מהחדש הזה לכם“. מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל“.

ויש לומר שהחילוק בין הקריאה דפרשת החודש להקריאה דשמח"ת הוא ע"ד ובדוגמת החילוק שבין ניסן לתשרי (שהמועדים שבו מסתיימים בשמח"ת), כידוע³³ שתשרי ענינו הנהגה טבעית

ומזה מובן גודל העילוי שבהוצאת שלשה ספרי תורה - שהנתנת כח לכללות העבודה שבהוצאת ספר תורה („ויהי בנסוע הארון“) היא באופן של חזקה („בתלת זימני הוי חזקה“²⁶), תוספת כח וחיווק בכללות העבודה²⁷.

ד. ובהוצאת שלשה ספרי תורה גופא ישנם ב' אופנים (בכללות): (א) חזקה שצריכה להיות וישנה בעבודה התמידית שבכל שנה ושנה („תמידים כסדרם“) - הוצאת שלשה ספרי תורה בשמח"ת, (ב) חזקה שבאה באופן של הוספה („מוספים כהלכתם“) בשנים שיש בהם קביעות מיוחדת²⁸ - (ובנדוד) הוצאת שלשה ספרי תורה בר"ח ניסן שחל בשבת.

25 וכמודגש גם בהמשך התפלות לאחרי „ויהי בנסוע הארון“ - „אנא עבדא דקדושא בריך הוא דסגינא קמי' כו'“, „אב רחמים כו' ויגער ביצר הרע מן הנשואים כו'“.

26 „ב"מ קו, ריש ע"ב. וש"נ“.

27 ויש לקשר זה עם הטעם הפשוט הוצאת שלשה ספרי תורה „מפני טורח הציבור, שלא יטריח עליהם להיות עומדים עד שיגלול ספר תורה“ (רמב"ם שבערע 3) - שהתוספת כח וחיווק („חזקה“) בכללות העבודה שוללת טירחא בעבודה בענין פשוט „להיות עומדים עד שיגלול ס"ת“, כדי שתהי' הטירחא והיגיעה בענינים נעלים יותר.

28 ולהעיר, שבקביעות שנה זו מודגש ביותר התוקף ד„חזקה“ בהמשכת הקדושה - שהתחלת השנה בג' ימים רצופים („חזקה“) דקדושת יו"ט ושבת, ב' ימים דר"ה (ביום חמישי ויום ששי) ויום השבת, ובחול"ל גם בימים ראשונים דסוכות, ובשמע"צ ושמח"ת - ג"פ ג' ימים רצופים דקדושת יו"ט ושבת.

29 סיום והותם (מפטיר) הקריאה בכל השלשה ספרים, כנ"ל הערה 10.

30 ששייך גם (לשבת) ר"ח - מצות קידוש חדשים, ולפרשת ויקרא - שנאמרה בר"ח ניסן (כנ"ל ס"א).

31 רמב"ם הלי' תפלה פ"ג הי"ב י"ד (וראה לעיל הערות 5-6).

32 נוסח „מרשות“ לחתן בראשית.

33 ראה סה"מ מלוקט ח"ד ע' קצד. וש"נ.

ממדידה והגבלה, עד שמקום הארון אינו מן המדה (יומא כא, סע"א. וש"נ), ודוגמתו במן, שהעומר לגלגלת' ה' למעלה ממדידה והגבלה, הן בכמות, שהושוו בו ה-מרחב' וה-מעט', והן באיכות, שנכללו בו כל מענדי עולם.

כללות העבודה באופן של הוספה על הסדר הרגיל (מוספים כהלכתם), עבודה באופן של הנהגה נסית.

ה. ויש לבאר זה בפרטיות יותר - ע"פ הדיוק בלשון מארו"ל ש"החודש הזה לכם" היא "מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל", "מצוה" דייקא, ולא "תורה"³⁸:

ידוע החילוק בין תורה למצוה - שתורה היא למעלה מהעולם, משא"כ מצוה ענינה ציווי להאדם איך להתנהג בעולם כדי שיהי' החיבור (מצוה מלשון צוותא) דהאדם והעולם עם הקב"ה.

ומזה מובן בנוגע ל"החודש הזה לכם . . מצוה ראשונה" - שהכוונה ב"הנהגה נסית" שבעבודה דחודש ניסן (שעל זה נעשית ה"חזקה" בהוצאת שלשה ספרי תורה בשבת ר"ח ניסן), אינה (רק) לעבודה בענינים שלמעלה מהעולם, כמו לימוד התורה שלמעלה מהעולם (שהרי ענין התורה מודגש בגלוי ב"שמחת תורה"³⁹ יותר מאשר בשבת ר"ח

„פתח בבראשית“), וניסן ענינו הנהגה נסית³⁴ - סדר הנהגה דישראל שבשבילים (ובשביל התורה) נברא העולם³⁵ (ועד שנשאלת השאלה „מה טעם פתח בבראשית“, הרי „לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל“), שהנהגה שלהם הוא הנהגה נסית, כמארו"ל³⁶ בפירוש „החודש הזה לכם“, „כשכתב ביעקב ובניו קבע בו ראש חודש של גאולה“ (גאולה גם מהנהגה טבעית להנהגה נסית).

ועפ"י יש לבאר החילוק דב' האופנים בהוצאת שלשה ספרי תורה בשמח"ת ובשבת ר"ח ניסן - שבהוצאת שלשה ספרי תורה בשמח"ת נעשית ה"חזקה" על כללות העבודה ע"פ סדר הרגיל (תמידים כסדרם), עבודה באופן של הנהגה טבעית, ובהוצאת שלשה ספרי תורה בשבת³⁷ ר"ח ניסן נעשית „חזקה" על

34 כמרומו בשמו של החודש - „ניסן, שבו נעשו ניסים לישראל“ (פס"ו ולקח טוב) בא יב, ב, ולא רק „נסיים" סתם, אלא גם „נסי ניסים" (גם בתוך נס"), כמרומו בבי' הנוני"ן ד"ניסן" (ראה ברכות נו, רע"א ובפרש"י וחדא"ג מהרש"א שם).
35 פרש"י ר"פ בראשית. ובכ"מ.
36 שמו"ר פט"ו, יא.

37 להעיר, שהעבודה דיום השבת היא באופן של הנהגה נסית לגבי ששת ימי המעשה, כי העבודה דששת ימי המעשה היא בל"ט מלאכות דעובדין דחול, הנהגה טבעית, משא"כ ביום השבת העבודה היא בעניני קדושה, ולא עוד אלא ש"כל מלאכתך עשוי", שגם עניני העולם („מלאכתך" מתעלים לקדושה, ל"מלאכת הארבעים" (ארבעים מלאכות (חסר אחת)), „מלאכת הצדיקים" (ראה סה"מ עת"ר ע' רב. ובכ"מ), שזהו"ע הנהגה נסית.

ויל' שענין זה נעשה ביום השבת באופן של „חזקה" - בג' הדרגות שביים השבת, מעלי שבתא, יומא דשבתא ורעוא דרעין.

38 כהלשון בהתחלת המאמר „לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם“, שבהתאם לזה יכולים להמשיך „שהיא התחלת התורה לישראל“, וכיו"ב.

39 שמחה הקשורה עם גמר ושלמות קבלת התורה ביוהכ"פ, „יום חתונתו“, שניתנו בו לוחות אחרונות" (תענית כו, ב ובפרש"י. שם ל, ב).

ועפ"י י"ל, שהוצאת שלשה ספרי תורה בשמח"ת ענינה נתינת-כה באופן של „חזקה" על לימוד התורה.

ובפרטיות יותר: ג' הספרים הם כנגד ג' ענינים-מצבים בלימוד התורה: נצחיות התורה, ההתחדשות שבתורה - „בכל יום יהיו בעיניך חדשים" (פרש"י תבוא כו, טז. ועוד), וההוספה

פרטי הענינים הקשורים לל"ט מלאכות האסורות בשבת, שיש בהם ריבוי הלכות, „הלכתא רבתא לשבתא" (ראה גם תניא (אגדה"ק) בסו"פ).

(* כלל גם התחזקות בהשמירה והזהירות מכל

שלשה ספרי תורה בשבת ר"ח ניסן לפעול „חזקה“ בעבודה באופן דהנהגה נסית מודגשת גם בהקריאה בשלשת הספרים⁴⁴.

הקריאה בספר הג' - „החודש הזה לכם“:

על הפסוק „החודש הזה לכם“ דרשו חז"ל „משבחר ביעקב ובניו קבע להם ראש חודש של גאולה“ (כנ"ל ס"ד), וענינו בעבודה - יציאה (גאולה) מהמדידה והגבלה דהעבודה הרגילה לעבודה באופן של הנהגה נסית.

והמשך הפרשה בענין קרבן פסח, „על שם הדילוג והפסיחה“⁴⁵ - עבודה באופן של פסיחה ודילוג, למעלה ממדידה והגבלה, הנהגה נסית.

הקריאה בספר הב' - „ענין ראש חודש“:

ענינו של „(ראש) חודש“ הוא - חידוש וחוספה על העבודה שע"פ סדר הרגיל, כידוע שימי השבוע התלויים במהלך החמה („ויהי ערב ויהי בוקר“) שמאירה תמיד ללא שינויים, שייכים לעבודה הרגילה באופן ד„תמידים כסדרם“, הנהגה טבעית שהיא באופן ד„לא ישבותו“⁴⁶, וימי החודש התלויים במהלך הלבנה שמתחדשת מידי חודש בחדשו והולכת וגדלה עד למעמד ומצב ד„קיימא סיהרא באשלמותא“⁴⁷, שייכים לעבודה באופן ד„מוספים כהלכתם“, הנהגה נסית באופן של חידוש.

והחידוש דשבת ר"ח הוא בחיבור ב'

ניסן⁴⁰), כי אם, שה„הנהגה נסית“ נמשכת וחודרת (גם) בעבודה בעניני העולם במעשה בפועל - כמודגש בזה ש„החודש הזה לכם“ היא „מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל“, היינו, לא ענין של תורה שלמעלה מהעולם⁴¹, כי אם „מצוה“ דוקא, מעשה בפועל בעניני העולם; אלא שהעבודה במעשה בפועל בעניני העולם אינה ע"ד הרגיל, כמו הנהגה טבעית, כי אם כמו הנהגה נסית, באופן של הרמה (נס) מלשון הרמה⁴²) למעלה מטבעו ורגילותו⁴³.

וענין זה הוא בהדגשה יתירה בשבת ר"ח ניסן דשנת „אראנו נפלאות“ (ובהוספה על „שנת נסים“ שלפנ"ז) - כי, בשנה זו הסדר הרגיל („תמידים כסדרם“) הוא באופן של „נפלאות“ (שלמעלה מ„נסים“ סתם), וזוהו מובן שבשבת ר"ח ניסן ישנה נתינת כח (ובאופן של „חזקה“ ע"י הוצאת שלשה ספרי תורה) לעבודה באופן של הנהגה נסית נעלית יותר, ועד לעילוי שבאין ערוך, גם ביחס להנהגה נסית דחודש ניסן בכל השנים.

ו. ויש לומר, שההוספה (בהוצאת

והחידוש בתורה - „תלמיד ותיק עתיד לחדש“ (ראה מגילה יט, ב. ועוד). ובסגנון אחר: תושב"כ, תושבע"פ וחידושו של תלמיד ותיק.

40) דאף שגם תג הפסח (ענינו העיקרי דר"ח ניסן) קשור עם קבלת התורה כמ"ש „בהוציא את העם ממצרים תעבדון את האלקים על החר הזה“ (שמות ג, יב ובפרש"י - משמור"ר פ"ג, ד), ה"ז לאחרי יצי"מ.

41) וגם לא תורה כפי שהיא א' מהמצוות - מצות תלמוד תורה, שהיא „כנגד כולם“ (פאה ספ"א).

42) ראה פרש"י יתרו כ, יז. הנסמן במכתב כ"ה אדר ש.ו. הערה ד"ה נס כו' (סה"ש תנש"א ח"ב ע' 886).

43) כולל גם שלאחרי שהורגל בזה נעשה טבע שני (ראה תניא ספ"ד. פט"ו).

44) נוסף על האמור לעיל (ס"א) שגם הקריאה

דר"ח ודפרשת ויקרא שייכים לר"ח ניסן.

45) פרש"י בא יב, יא.

46) נח ה, כב.

47) זהר ח"א קנ, רע"א. ח"ב פה, רע"א. ועוד.

וראה שמור"ר פט"ו, כו.

וכמודגש בהמשך הפרשיות, בפרשת שמיני, שמיני למילואים הוא ר"ח ניסן (שבו הי' הענין ד, ויקרא אל משה גו"י, כנ"ל ס"א) - „ותצא אש מלפני ה' גו' וירא כל העם וירונו גו"י⁵⁴, השראת וגילוי השכינה⁵⁵, ובהמשך לזה שלימות העבודה ד, בני אהרן נדב ואביהוא⁵⁶ באופן דכלות הנפש („וימותו לפני ה'")⁵⁷, ודוגמתו בעבודת כל בני - שנקראים „בני אהרן”⁵⁸ להיותם „מתלמידיו של

שלוחי, ושלוחו של אדם כמותו. ועפ"ז יומתק הקשר והשייכות ד, ויקרא אל משה" (דקאי על המצוות) ל, החודש הזה לכם, „מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל" (ולא תורה שלמעלה מהעולם*, כנ"ל ס"ה).

(54) שמיני ט, כד.

(55) אחרי ש, ויברכו את העם, „אמרו ויהי נועם ה' אליקינו עלינו*, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם" (שם, כג ובפרש"י).

(56) עליהם נאמר „בקרובי אקדש" (שמיני יו"ד, ג), וכדברי משה לאהרן „היית סבור או בי או בך, עכשיו אני רואה שהם (נדב ואביהוא) גדולים ממני וממך" (פרש"י עה"פ).

(57) שם יו"ד, ב. וראה בארוכה אוה"ח ר"פ אחרי.

(58) ועפ"ז יש לבאר (בפנימיות הענינים) השייכות דברכת כהנים לכאור"א מישאל, כמודגש באמירתה ע"י כאור"א מישאל בהתחלת כל יום בסמיכות לברכת התורה - דלכאורה, בשביל קיום מצות תלמוד תורה (לאחרי ברכת התורה) מתאים

אופני העבודה ד, תמידים כסדרם" (שבת, העלי' והשלימות („ויכולו"⁴⁸) דימי השבוע) ו, מוספים כהלכתם" (ראש חודש) - שהעבודה באופן של הליכה והוספה (מוספים כהלכתם) נמשכת ופועלת גם בעבודה באופן של סדר תמיד.

והקריאה בספר הא' - „סדר היום" בפרשת ויקרא:

„ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאוהל מועד" - „פי"י ענין קריאה זו היינו הארה והשפעה למשה כדי שעיי"ז יוכל לעלות ולבוא אל אוהל מועד". וענינו בעבודת כאור"א מישאל (שהיי, התורה היא נצחית ושייך בחינות אלו גם עכשיו⁵⁰) - „שיש בכל אדם מבחי' משה . . בחי' דעת שהוא הממשיך בחי' יחוד אור א"ס ב"ה למטה שיהא שורה ומתגלה בנפש האדם שיהא בבחי' אוהל מועד, מלשון ונועדתי . . אותיות ונוודעתי, דהיינו לידע את ה' שהוא חיי החיים ואין עוד מלבדו, ע"ד מ"ש⁵¹ ראו עתה כי אני אני הוא, דהגם שמקרא זה נאמר על לעתיד⁵², מ"מ, כח זה יש בכל נפש מישאל לקשר מחשבתו בה' בקשר אמין וחזק כמו . . שרואה בעיני בשר", מעין ודוגמת השלימות דלעתיד לבוא⁵³.

(48) בראשית ב, א. וראה אוה"ת עה"פ.

(49) לקו"ת ריש פרשתנו (א, ב ואילך).

(50) לקו"ת שם, ג.

(51) האזינו לב, לט.

(52) כמ"ש לפנ"ז (א, ד) שזהו מ"ש „אני ראשון ואני אחרון". - ולהעיר, שהפסוק „אני ראשון ואני אחרון" (ישע"י מד, ו) הוא בהפסורת פרשת ויקרא.

(53) ובהמשך הענין שם: „וכדי שיבוא ויתגלה בחי' משה שבכל אדם (לבוא לבחי' אוהל מועד) . . צריך לזה המשכת אתעדל"ע מלמעלה ע"י המצוות . . להעלות הנפש ולקשרה בה', וזהו ענין ויקרא אל משה, אני הוא הקורא, שהמצוות נק' מצוות המלך . . היו מכבדין את המצוות שהן

(* ולהעיר מלקו"ת שם, שהצורך בקיום המצוות

כדי שיוכל להיות הענין ד, ויקרא אל משה, „אני הוא הקורא אני הוא המדבר", ע"י לימוד התורה, הוא, „מחמת הסתר נהי"ב - בירידתה בעולם דוקא (וראה לקמן הערה 118).

(* סיום וחזרת מזמור צ' בתהלים, שהתחלת אמירתו (ע"פ המנהג לומר המזמור המתאים למספר השנים) ב"א ניסן שנה זו, התחלת שנת התשעים. - ולהעיר, שקביעותו בשנה זו (שר"ח ניסן חל בשבת) ביום השלישי דפ' שמיני, שבשיעור חומש היום מדובר אודות השראת השכינה בפועל (ותצא אש גו' וירא כל העם גו"י) ע"י התפלה ד, ויהי נועם גו"י.

אליו מאוהל מועד, ועד לשלימות העבודה באופן של כלות הנפש. ועוד ועיקר - שההוספה והחידוש בעבודה באופן דהנהגה נסית נעשה באופן של קביעות ונצחיות, כמ"ש בהמשך הפרשה⁶² „ולא תשבית מלח ברית אלקיך“, „ברית כרותה למלח“⁶³, כברית שקיימת לעד ולעולמי עולמים.

ויש לומר, שהקריאה בג' הספרים היא לא רק „חוקה“ על העבודה באופן של הנהגה נסית, אלא גם ג' אופנים-דרגות בעבודה דהנהגה נסית: (א) הקריאה דפרשת החודש - כללות הענין דהנהגה

- ואולי י"ל שמספר זה (שי"ז) רומז על ש"י** עולמות - השכר דקיום התומצ"צ בעולם, שנמשכים ומתגלים בז' ימי בראשית*** - הקשורים עם דרגת התורה השייכת לעולם, כדרשת חז"ל ש„חצבה עמודי שבעה“ קאי על שבעה ספרי תורה ושבעת ימי בראשית (שבת שם. סנהדרין לה, סע"א הובא בפרש"י משלי ט, א) - ע"ד „מצוה ראשונה כו" (ולא תורה שלמעלה מהעולם, כנ"ל ס"ח).

62* ב, יג.

63 פרש"י עה"פ.

כמ"ש (שם, טו) „ויחלק עליהם לילה“, „שנחלק הלילה ובחצות הראשון נעשה לו נס וחציו השני נשאר ובא לו לחצות לילה של מצרים“ (פרש"י עה"פ).

ואולי י"ל, שהנסים (החודש) בשייכות לביטול ושלילת ה"לעו"ז (בחצות הראשון - „וירדו עד דן גו' עד חובה“, „ע"ש עבודת כוכבים“ (שם ובפרש"י), ובחצות השני - „ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה גו' ובכל אלהי מצרים אנעשה שפטים“ (בפרשת החודש - בא יב, יב) הם באופן ד„ויקך“, אותיות „ויקך“ - לא באופן ד„ויקרא“, „לשון חיבה“, אלא באופן ד„ויקך“, „לשון עראי“ (פרש"י ר"פ ויקרא).

(** „יקך“ ד„ויקרא“ - בגימטריא ש" (ראה לקו"ת נשא כג, ג).

(***) שנחלקים לששת ימי המעשה ויום השבת (ראה תוד"ה חצבה סנהדרין שם) - ו' וא' שבתית „ויקרא“.

אהרן (ואמרו חז"ל⁵⁹ „כל המלמד כו' מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו“) אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה⁶⁰ - שעבודתם היא בתכלית השלימות דכלות הנפש בהיותם נשמות בגופים דוקא⁶¹.

וזהו תוכן ההוספה והחידוש בעבודה באופן ד„הנהגה נסית“ („החודש“⁶² הזה לכם) - שבעבודת כאו"א מישראל נעשה הענין ד„ויקרא“⁶³ אל משה וידבר ה'

לכאורה יותר אמירת ענין כללי השייך לכל בני בכל זמן, כמו „שמע ישראל“, וכיו"ב, משא"כ ברכת כהנים שנתחייבו בה אהרן ובניו („דבר אל אהרן ואל בניו“ - כי, כל בני"ם הם „בני אהרן“, ואמירתם „ברכת כהנים“ בכל יום כוללת כל הברכות וההשפעות שבכל היום, החל מהברכה העיקרית ד„ויהי נועם גו'“, „שתשרה שכינה במעשה ידיכם“ - כביום השמיני למילואים, שלאחרי ש„וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם“, „ברכת כהנים“, יברכך יאר ישא“ (שם, כב ובפרש"י), באה הברכה ד„ויברכו את העם“, אמרו ויהי נועם גו', יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם“.

59 סנהדרין יט, ב. פרש"י במדבר ג, א.

60 אבות פ"א מ"ב.

61 בהתאם להציווי שנאמר מיד לאחרי הכלות הנפש דנדב ואביהוא - „יין ושכר אל תשת“ („שתויי יין וכנסו למקדש“), ואל יבא בכל עת אל הקודש“ („בקרבתם לפני ה'“), שנאמרו בו ביום - שלא תהי' כלות הנפש באופן דפירוד הנשמה מן הגוף ח"ו (ראה בארוכה לקו"ת ש ככ"ז ע"ד ואילך. וש"ג).

62 להעיר שהגימטריא ד„ויקרא“ ו„החודש“ (חסר וא"ו, כמ"ש בתושב"ט) שוה, מספר ש"ז*.

* להעיר שר"ח ניסן הוא „ראשון לברכת כהנים“ (שבת פז, ב. במדב"ד פ"ג, ו).

* ראה לך יד, יד: „ויקך גו' שמונה עשר ושלש מאות“ („מנין גימטריא כו" (פרש"י עה"פ) - ד"ל הרמז ש„ויקך“ עם הכולל הוא „ויקרא“ (בגימטריא שי"ז), ו„ויקרא“ עם הכולל בגימטריא ש"ח (שמונה עשר ושלש מאות). ושי"ד גם לפסח (ההודש) -

ז. ויש להוסיף, שה"חוקה" בעבודה באופן של הנהגה נסית בהוצאת שלשה ספרי תורה בשבת ר"ח ניסן, היא, גם בנוגע לביטול ושליטת הענינים הבלתי-רצויים [כמרומו באמירת, "ויהי בנסוע הארון גו' ויפוצו אויבך גו'" בהוצאת ספר תורה, ועאכו"כ ג' ספרי תורה (כנ"ל ס"ג)] - שמתהפכים לטוב, אתהפכא חשוכא לנהורא.

וענין זה מרומו בהקריאה בכל השלשה ספרים, וגם (בסיומם וחותמם) בהפטורה:

בהקריאה דפרשת החודש, "החודש הזה לכם ראש חדשים" (ראש חודש של גאולה) - שב"שמות החדשים שעלו עמהם מבבל"70 נקרא בשם "ניסן", שיש בו ב' נוי"ן, שרומז על "נסי נסים"71, ויש לומר, שרומז גם על הפיכת הנפילה (ר"ת נוי"ן)72 דגלות (כמ"ש73, נפלה גו"י)

נסית, (ב) הקריאה דשבת ר"ח - הפעולה דהנהגה נסית (ר"ח) על ההנהגה הרגילה (שבת), (ג) הקריאה דפרשת ויקרא - שהנהגה נסית נעשית דבר רגיל וקבוע באופן נצחי.

וענין זה מרומו גם בהפטורה (סיום וחותם הקריאה בכל השלשה ספרים) - שבהתחלתה וסיומה74 מדובר אודות הקשר והשייכות דהנשיא עם כל בני"י, ויש לומר הרמז בזה, שעבודת כל בני"י היא באופן של "נשיאות"75, למעלה מסדר העבודה ע"ד הרגיל, באופן של הנהגה נסית. ולא עוד אלא שהעבודה באופן של "נשיאות" נמשכת ופועלת גם בעבודה ע"ד הרגיל, ועד שנעשית באופן של קביעות ונצחיות76 - "חקות עולם תמיד"76, "עולת"78 תמיד"79.

באלול", נקבע כ"ט אלול לזמן מעשר בהמה בגלל שייכותו לר"ה למעשר בהמה (משא"כ שאר הזמנים דמעשר בהמה, הן לדעת ר"א ור"ש והן לשאר הדעות, שנקבעו בגלל טעמים אחרים (ראה בכורות נו, ב ואילך)), ונמצא, שהתחלת השנה (אחד בתשרי) הוא ראש השנה, וגם סיום השנה (כ"ט באלול) שייך לר"ה, ועי"ז נעשה מעמד ומצב ד"ראש" (נשיאות) בכל השנה כולה.

70 ירושלמי ר"ה פ"א ה"ב. ועוד. - ולהעיר שגם בזה מרומו הענין דאתהפכא חשוכא לנהורא, שמבבל (גלות) עלו עמהם שמות החדשים (החל משמו של ראש חדשים, חודש של גאולה).

71 ראה לעיל הערה 34.

72 להעיר, שה"ספר (תורה) . . בפני עצמו" ד"ויהי בנסוע* הארון" (כנ"ל ס"ג) נעשה ע"י "סימניות מלמעלה ולמטה" שהם "כמין נו"ן הפוכין", כ"י הנו"ן . . מורה על הנפילה, וע"כ הם הפוכים שיתהפך הנפילה לטוב" (תדא"ג מהרש"א שבת שם). וראה הערה 74.

73 עמוס ה, ב.

* להעיר שבתבת .בנסוע" יש אותיות "נס" (ראה שוה"ג להערה 74).

64 ראה שוה"ג הבי' להערה 13.
65 להעיר ש"נוהגין מר"ח (ניסן) ואילך לקרות פרשת הנשיא שהקריב בו ביום" (שו"ע אדה"ז אר"ח סתכ"ט ס"טו), ועי"פ מאד"ל (מנחות בסופה), "כל העוסק בתורת כו' מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כו", מובן, שמר"ח ניסן ואילך מקריב כאו"א מישראל קרבן הנשיא.
66 וי"ל גם באופן של "חוקה" - כיון שענין הנשיאות בהפטורה דפרשת החודש (הפרשה הרביעית מד' הפרשיות) הוא גם בהמשך להענין ד"כי תשא את ראש בני ישראל" בפרשת שקלים (הפרשה הראשונה דד' הפרשיות), ובפרשת תשא (כשקורין אותה ב"סדר היום"), שעי"ז ישנו ענין הנשיאות ג"פ.

67 יחזקאל מו, יד.

68 שם, טו.

69 ויש לומר, שהמעמד ומצב של נשיאות באופן תמידי מרומו גם ב"ארבעה ראשי שנים", "ראש" (שהוא באופן של "נשיאות" לגבי כל הגוף) בזמן - כי, לדעת ר' אלעזר ור' שמעון שא' הזמנים דמעשר בהמה הוא כ"ט אלול, אמרו בכ"ט באלול ולא אמרו באחד בתשרי (אף שס"ל שאחד בתשרי ר"ה למעשר בהמה) מפני שהוא יו"ט ואי אפשר לעשר ביו"ט לפיכך הקדימוהו בכ"ט

ל, נסי נסים⁷⁴ דגאולה⁷⁵.

בהקריאה דראש חודש - כמארז"ל⁸³ בנוגע לקרבנו של ראש חודש (הקריאה דר"ח) „הביאו כפרה עלי שמעטתי את הירח“, שבוה נכללת גם הכפרה על כל הענינים הבלתי-רצויים שנעשו כתוצאה ממיעוט הירח⁸⁴, ועד לשלימות הכפרה באופן ש„וזונות נעשו לו כזכיות“⁸⁵, ועד לזכיות ממש⁸⁶ - ע"ד ובדוגמת התיקון דמיעוט הירח לעתיד לבוא, כמ"ש⁸⁷, והי"אור הלבנה כאור החמה.

ולהעיר, שבחיבור דשבת (השלימות דימי השבוע התלויים במהלך החמה) ור"ח (שתלוי במהלך הלבנה) מרומז מ"ש „והי"אור הלבנה כאור החמה“.

ובהקריאה דפרשת השבוע, פרשת ויקרא - שבה מדובר גם אודות קרבנות שמכפרים על ענינים בלתי-רצויים, ועד ססיום וחותם הפרשה הוא „לאשמה בה“⁸⁸, שרומז על השלימות דאתהפכא חשוכא (אשמה) לנהורא⁸⁹, ומרומז גם במ"ש⁹⁰, „וכל קרבן מנחתך במלח תמלח גוי“, כידוע ש„מלח“, ממרק ומבשם מרירו לאטעמא⁹⁰, שזוהו"ע אתהפכא חשוכא לנהורא.

ולהעיר, ססיום וחותם פרשת החודש בפסוק⁷⁶ „בכל מושבותיכם תאכלו מצות“, שבוה מרומז הביטול והשלימה בתכלית דכל הענינים הבלתי-רצויים שמצד היצה"ר שנקרא „חמץ“⁷⁷, עד ש„בכל מושבותיכם“ (לא רק בירושלים⁷⁸, שלימות היראה⁷⁹) לא נשאר אלא „מצות“, כמ"ש⁸⁰ „את רוח הטומאה (יצה"ר)⁸¹ אעביר מן הארץ“⁸².

(74 ויומתק יותר ש„ניסן“ מתחיל בנו"ן כפופה ומסיים בנו"ן פשוטה - ע"ד המבואר בשל"ה (מס' תענית רו, א"ב) בענין י"א פסוקים שמתחילים בנו"ן כפופה ומסיימים בנו"ן פשוטה, שנו"ן כפופה הו"ע הנפילה, ונו"ן פשוטה הו"ע הקימה (ע"ד מ"ש סומך נופלים*), ע"י גו"ן שערי בינה (וראה ספר הליקוטים (דא"ח להצ"צ) ערך אותיות ע' תתנוגט). ויש לומר, שב' הנוגי"ן (כפופה ופשוטה, כב„ניסן“) ב"א פסוקים, רומז לבחי"א, „אחד עשר“ שלמעלה מעשר ספירות, „אנת הוא חד ולא בחושבן“ (ראה בארוכה סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 389. וש"נ), שעל ידו נעשית ההפיכה מפילה (גלות) לקימה (גאולה).

(75 להעיר ממארז"ל (יל"ש גו"ן) „רב לך לך - מפדר"א פמ"ח), חמש אותיות נכפלו (וביניהם גו"ן, כפופה ופשוטה) וכולן לשון גאולה" (ראה ספר הליקוטים שם ע' תתנה).

(76 בא יב, כ.

(77 ראה ברכות יז, א ובפרש"י. ר"ה ג, סע"ב ובפרש"י. לקו"ת צו יג, ג. ובכ"מ.

(78 שמוה למדו, פרט למעשר שני וחלות תודה"ש שאינם ראויים ליאכל בכל מושבותיכם, אלא בירושלים (מכילתא ופרש"י פ"ב).

(79 לקו"ת פ' ראה כט, ד. ובכ"מ.

(80 זכרי' יג, ב.

(81 פרש"י עה"פ.

(82 ולהעיר מ„סדר קרבן פסח“ (שאוורים במקום הקרבת הפסח שדיגיו נתבארו בפרשת

* להעיר ש„נס הוא ב' אותיות נ' ט', נ' מורה על נפילה וט' מורה על סמיכה ועוד מהנפילה“ (לקוטי לוי"צ לזח"א ע' קפא. וראה תורת מנחם - תפארת לוי"צ בראשית אות ט).

החודש) ססיומו וחותמו בענין שהוא היפך הטוב („ואם הפסח נמצא טריפה כו"י) - די"ש לומר שבוה מרומזות השלימות דאתהפכא חשוכא לנהורא (וראה בארוכה לקו"ש ח"ב ע' 36 ואילך).

(83 חולין ס, ב.

(84 ראה סה"מ קונטרסים ח"א קצב, א ואילך.

ועוד.

(85 יומא פו, ב.

(86 ראה תניא פ"ז. ובכ"מ.

(87 ישע"ל, כו.

(88 ולהעיר ממ"ש בהפטורה דפרשת ויקרא -

„מחיתי כעב פשעין וכענן חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך“ (ישע"י מד, כב).

(89 ראה לקו"ש ח"ז ע' 24 ואילך.

(90 זה"א רמא, ב. וראה בארוכה לקו"ת

פרשתנו ג, סע"ד ואילך.

ר' שמעון בן גמליאל אומר שתי שבתות⁹⁸.

ובהקדמה:

אף שההלכה היא ש"שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלושים יום"⁹⁹, דלא כדעת רשב"ג, מ"מ, נוסף לכך שבנוגע לכל הפלוגתות אמרו חז"ל ש"אלו ואלו דברי אלקים חיים"¹⁰⁰ (גם הדעה שאין הלכה כמותה), ובפרט בנוגע לעבודה הרוחנית בנפש האדם שיכולים וצריכים ללמוד ולקיים ההוראה גם מהדעות שבמעשה בפועל אין הלכה כמותם¹⁰¹, יש לומר שבנדו"ד יכולים לקיים ב' הדעות גם במעשה בפועל.

ובפשטות - שהתחלת הלימוד בהלכות חגג היא שלושים יום לפני חגג, וכשמתקרבים יותר לחגג, "שתי שבתות" לפני חגג, צריכים להוסיף בלימוד הלכות חגג באופן נעלה יותר, הן בכמות הזמן והן באיכות הלימוד.

ויש לומר הביאור בזה ע"פ המבואר בהמשך דברי הגמרא⁹⁸, "טעמא דרשב"ג . . משה רבינו עומד בראש החודש ומוזהיר על הפסח, שנאמר החודש הזה לכם ראש חודשים"¹⁰² - שבוה מרומז שהענין ד"החודש הזה לכם ראש חדשים" (הנהגה נסית) מהוה נתינת כח להוספה בלימוד הלכות הפסח¹⁰³ מר"ח ניסן ("שתי

וכן בהפטורה דפרשת החודש (סיום וחותם הקריאה בכל השלשה ספרים) - שנוסף לכך שבאה לאחרי ההפטורה דפרשת פרה (אף שפרשת החודש, ר"ח ניסן, קודמת לשריפת הפרה (בשני בניסן)) כדי "להזהיר את ישראל לטהר שיעשו פסחיהן בטרהרר"⁹¹, מדובר בהפטורה עצמה אודות ענין הכפרה, "הוא (הנשיא) יעשה את החטאת גוי לכפר בעד בית ישראל"⁹², "וחטאת את המקדש . . וכפרתם את הבית"⁹³.

ולאחרי ההפטורה דפרשת החודש מוסיפים (בשבת ר"ח ניסן) פסוק (ראשון ו)אחרון מהפטורת שבת ר"ח, הפסוק האחרון בספר ישעי', שבו מדובר בענין בלתי-רצוי (והיו דראון לכל בשר"), אלא שלהיותו סיום וחותם ("הכל הולך אחר החיתום"⁹⁴) ספר ישעי' (מלשון ישועה⁹⁵) ש"כולי' נחמתא"⁹⁶, עכצ"ל, שרומז על השלימות דאתהפכא חשוכא לנהורא, ומודגש בגילוי בהסיום בדבר טוב הנראה והנגלה עי"ז שחוזרים וכופלים הפסוק שלפניו⁹⁷, "והי' מידי חודש בחדשו ומידי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות לפני אמר ה'".

ה. ע"פ האמור לעיל שבהוצאת ג' ספרי תורה בשבת ר"ח ניסן נעשית "חזקה" על כללות העבודה באופן של הנהגה נסית (למעלה מהטבע והרגילות) - יש לבאר ב' הדעות בלימוד הלכות הפסח קודם הפסח, "שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלושים יום,

98 פסחים ו, סע"א ואילך. וש"נ.

99 טושו"ע ואדה"ז או"ח ר"ס תכט.

100 עירובין יג, ב. וש"נ.

101 ראה (לדוגמא) לקו"ת נצבים מה, סע"א (בענין שופר יעל פשוט). לקוטי לוי"צ אג"ק ע' שה (בענין שמניית שבשמינית). ועוד.

102 ולהעיר, שענין זה מודגש ביותר בקריאת פרשת החודש בשבת שבו חל ר"ח ניסן.

103 והוספה זו היא בב' הקוין שבכללות העבודה: לידע את המעשה אשר יעשו - "עשה טוב", ואלה אשר לא תעשינה - "סור מרע".

91 פרש"י מגילה כט, א (ד"ה פרה אדומה).

92 יחזקאל מה, יז.

93 שם, יח, כ.

94 ברכות יב, א.

95 פרש"י ומצו"ד ישעי' מט, א. וח"ב קעט,

סע"ב.

96 ב"ב יד, ב.

97 ראה פרש"י סוף איכה.

יכול וצריך להוסיף בנתינת צרכי החג (נוסף על המעשר והחומש) עוד לפני ההוספה בברכתו של הקב"ה, וככל שירבה להוסיף בנתינת צרכי החג, תגדל יותר ברכתו של הקב"ה בעשירות מופלגה (כמדובר בארוכה לפני¹¹⁰).

וכל זה – גם בימים שלפני ר"ח ניסן; ועאכו"כ מר"ח ניסן¹¹¹, שאז נעשה החידוש בעבודה באופן של הנהגה נסית – צריך להוסיף בנתינת צרכי החג יותר מטבעו ורגילותו¹¹² (כולל גם טבע ורגילות דקדושה)¹¹³, כלומר, ליתן יותר ממעשר ויותר מחומש, ועד – בלי גבול¹¹⁴.

ויש להוסיף, שע"פ האמור לעיל (ס"ה) שב, ההודש הזה לכם" מודגשת, מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל, ה"ז קשור במיוחד עם מצות הצדקה (נתינת צרכי החג להזקיקים), ש"שקולה כנגד (וכוללת)

(110) שיחת יום ג', כ"ו אדר – למשתתפים בקרן לטובת, מחנה ישראל".

(111) ובהדגשה יתירה בר"ח ניסן שחל בשבת, החיבור דשבת ורי"ח, חמה ולבנה (כנ"ל ס"ז) – שנוסף לכך שעבודת כאו"א מישאל היא בבחינת מקבל, "לבנה", מודגשת גם עבודתו בבחינת משפיע, "חמה", ובנדוד, ע"י השתדלותו בנתינת צרכי החג.

(112) והוספה זו היא בב' הקוין שבכללות העבודה: קיום מצות הצדקה – עשה טוב, והאתכפיא לשנות טבעו ורגילותו – (ע"ד) סור מרע (וראה הערה הבאה).

(113) ועד שגם יד שמאל (גבורה וצמצום), יד כהה (כמ"ש בתפילין, "ידכה" בכ"ף כפופה), ונתנת צדקה באופן של הרחבה, כמו יד ימין ("ידך" בכ"ף פשוטה, שמורה על גודל ההמשכה והשפעה למטה, שמהפכת הכ"ף כפופה*).

(114) ראה תניא אגה"ת פ"ג (צג, א). אגה"ק סוסי (קטו, סע"ב ואילך). נת' בארוכה בלקו"ש חכ"ז ע' 217 ואילך.

* ע"ד הפיכת הנו"ן כפופה ע"י הנו"ן פשוטה שב, ניסן, כנ"ל הערה 74.

שבתות") באופן נעלה יותר¹⁰⁴ מהתחלת הלימוד שלושים יום לפני החג, ע"ד ובדוגמת ההוספה הדנהגה נסית בר"ח ניסן לגבי הנהגה טבעית שלפני¹⁰⁵.

ט. וכשם שהדברים אמורים בנוגע ללימוד הלכות הפסח, כן הוא גם בנוגע לנתינת חטים לפסח וכל צרכי הפסח להנצרכים¹⁰⁶ – שהתחלת ההתעסקות בנתינת צרכי החג היא שלושים יום לפני החג, ו"שתי שבתות" לפני החג (מר"ח ניסן) צריכים להוסיף בזה עוד יותר, ובהתאם להנתינת כח דר"ח ניסן – באופן של הנהגה נסית, יותר מטבעו ורגילותו.

ובפרטיות יותר:

גם לאחרי ההתעסקות משך זמן בנתינת צרכי החג, צריך כאו"א לחזור ולהתבונן ולעשות חשבון-צדק האם נתינת צרכי החג היתה באופן המתאים, "כדבעי ל' למהוי"¹⁰⁷, או שיש מקום וצורך להוסיף בזה עוד יותר.

ונוסף לזה, גם לאחרי נתינת צרכי החג "כדבעי ל' למהוי", מעשר, ועד לחומש (מצוה מן המובח¹⁰⁸) – צריך לעשות חשבון שלפני-ערך ההוספה בברכתו של הקב"ה בימים שבינתיים, גדל גם הסכום דמעשר או חומש, ובמילא, צריך להוסיף יותר בנתינת צרכי החג. ויתירה מזה: ע"פ מארוז'ל¹⁰⁹, "עשר בשביל שתתעשר" –

(104) "מזהיר על הפסח" – גם מלשון זוהר ואור.

(105) כולל גם בפורים – ש"מפורים ואילך ידרשו הלכות פסח" (שו"ע אדה"ז שם) – שאפילו הנס שבו מלוּבש בטבע.

(106) שו"ע אדה"ז שם ס"ה.

(107) ראה כתובות סו, רע"א.

(108) רמב"ם הל' מתנות עניים פ"ז ה"ה.

טושו"ע יו"ד ר"ס רמט.

(109) שבת קיט, א. וש"נ.

שווהי העבודה ד', בכל מאדך"124, למעלה ממדידה והגבלה, הנהגה נסית.

וענין זה מודגש במיוחד בנתינת הצדקה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, כדרשת חז"ל"125, "בכל מאדך, בכל ממונדך" - כמרומו בשם, "נחשון בן עמינדב", מלשון נדיבות, "נדבה רוחו"126, "ידבנו לבו"127, "כל נדיב לבו יביאה"128 (שהנדיבות נמשכת ובאה במעשה בפועל), ועד לנדיבות שאין למעלה ממנה (שהרי אם יש נדיבות למעלה ממנה, אינה נדיבות בשלימותה), למעלה ממדידה והגבלה - באופן של הנהגה נסית.

[ולהעיר גם משלימות העבודה בר"ח ניסן (הנהגה נסית) אצל "נדב"129 ואביהוא" כנ"ל ס"ו]. ויש לומר (בהפירוש ד', נדב ואביהוא" בעבודת כאו"א מישראל), ש"הוא" ד', אבי"הוא" קאי על "נדב" שלפניו, היינו, ש"נדב" (ענין הנדיבות) הוא ה"אב" ("אבי") שממנו באים כל עניני העבודה באופן של הנהגה נסית].

ויש להוסיף, שהנהגה נסית ד', המקריב ביום הראשון. . נחשון בן עמינדב למטה יהודה" היא גם בביטול והפיכת הענינים הבלתי-רצויים"130 - שע"י המסירת-נפש "שירד תחילה לנחשול שבים", נתבטל ה"נחשול שבים", ועד שנקרע הים, היינו, שנתבטל

כל המצוות"115, ו"בכל תלמוד ירושלמי היא נקראת בשם מצוה סתם מפני שהיא עיקר המצוות מעשיות ועולה על כולנה"116 - ע"ד ובדוגמת, "החודש הזה לכם", "מצוה ראשונה (גם מלשון "ראש", שכולל כל האברים, מצוות, "אברין דמלכא"117) שנצטוו בה ישראל", ולא עוד אלא שעל ידה ניתוסף גם בלימוד התורה"118 (ובפרט לימוד שהזמ"ג - הלכות הפסח), כיון שע"י הצדקה נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה"119.

י. ויש לומר, שההוספה בכללות העבודה באופן של הנהגה נסית בר"ח ניסן קשורה גם עם הנשיא שהקריב בו ביום - "ויהי המקריב ביום הראשון את קרבנו נחשון בן עמינדב למטה יהודה"120:

הטעם שבקרבנו של נחשון נאמר "למטה יהודה", ולא "נשיא (לבני) יהודה", כבשאר השבטים, הוא, כדי להדגיש שהקריב ראשון לא רק בגלל היותו נשיא דשבט יהודה, אלא מפני מעלת עצמו"121, כמודגש בשמו - "למה נקרא שמו נחשון, על שם שירד תחילה לנחשול שבים"122, מעלת המסירת-נפש"123,

115) ב"ב, ט, א. ירושלמי פאה פ"א ה"א.

116) תניא פל"ז (מח, ב).

117) ראה תקו"ז ת"ל (עד, סע"א). הובא בתניא פ"ד. רפכ"ג. ועוד.

118) וע"ד מ"ש (ישעי" סג, א) "אני מדבר

בצדקה", ש"ע"י צדקה וגמ"ח שהאדם עושה נמשך להיות בעסק תורתו בחי' אני מדבר", שזהו"ע ד', ויקרא אל משה", "אני הוא הקורא אני הוא המדבר" (לקו"ת פרשתנו ב, ב).

119) תו"א בראשית א, ב. וראה אוה"ת

בראשית (כרך ו) תתרכו, ב.

120) נשא ז, יב.

121) ראה אוה"ת עה"פ.

122) במדבר פ"ג, ז.

123) ושייך גם למטה יהודה - ענין ההוראה

והביטול.

124) ואתחנן ו, ה.

125) ברכות רפ"ט. ספרי ופרש"י עה"פ.

126) ויקהל לה, כא. וראה רמב"ם סוף הל' שמיטה ויובל.

127) תרומה כה, ב.

128) ויקהל לה, ה.

129) להעיר ש"נפשו (של נדב) היתה משרש

זקנו, עמינדב אבי אלישבע אמו, ולקח ממנו שלשה אותיותיו האחרונות, והם נדב" (שער הגלגולים הקדמה לג).

130) ראה לעיל ס"ז.

(„און וויפל איז אַ שיעור דערצו"?...), מתהפך לים הגאולה – „מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים"¹³⁸.

יא. ויה"ר שהחלטה טובה שקיבל ויקבל כאו"א בשבת ר"ח ניסן להוסיף בכל עניני העבודה, כולל ובמיוחד בעניני חג הפסח (שתי שבתות לפני הפסח), בלימוד הלכות הפסח ונתינת צרכי הפסח לכל הזקוקים, באופן של הנהגה נסית – תמהר ותזרו ותביא תיכף ומיד את השכר דהנהגה הנסית ע"י הקב"ה, החל מהנס העיקרי דגאולה האמיתית והשלימה, שאז יקיימו כל בני"ה הלכות הפסח בשלימות¹³⁹, החל מהקרבנות קרבן פסח בי"ד בניסן, ואכילתו בליל ט"ו ניסן, באופן ד"כולנו מסובין", שכל בני"ה מסובין (דרך חירות¹⁴⁰) על שולחנו של אביהם המלך¹⁴¹, מלך מלכי המלכים הקב"ה, בעיר הבירה, ירושלים עיר הקודש, ובהיכל המלך, ביהמ"ק השלישי. ועוד והוא העיקר – שהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו באה תיכף ומיד, ביום השק" פרשת ויקרא, ר"ח ניסן, שנת ה'תנש"א, ה"י תהא שנת אראנו נפלאות:

יום השק" – מעין ודוגמא והכנה ל"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"¹⁴² (כמ"ש בברכת המזון, דסעודות יום השבת),

138) ישע"י יא, ט. רמב"ם בסיום וחותרם ספרו „משנה תורה".
139) ועפ"ז "ל שהגאולה אינה בתורת „שכר" על עבודת בני"ה בהכנות לחג הפסח (לימוד ההלכות ונתינת צרכי החג), אלא דבר המוכרח לקיום ציוני הקב"ה בתורה להקריב הפסח.
140) רמב"ם הל' חמץ ומצה פ"ז ה"ז. שו"ע אדה"ז או"ח סתע"ב ס"ז.
141) ראה ברכות ג, סע"א.
142) תמיד בסופה.

ההעלם וההסתר ד"ים" (שלא יתגלה הכח האלקי שבנבראים, אלא יהי' באופן ד"טובעו בים סוף"), ולא עוד אלא שמתהפך לקדושה, ים שלמעלה מיבשה, הגילוי דבחי' עלמא דאתכסיא (ים) שלמעלה מעלמא דאתגלייא (יבשה)¹³¹, שע"ז נשלם הענין דיציאת מצרים¹³², יציאה מכל המיצרים והגבולים.

ועד"ז בנוגע לענין הצדקה (ענינו של „נדב", נדיבות לב) – „כפר לצדקה"¹³³, מלשון כפרה¹³⁴, שע"ז מתבטלים כל הענינים הבלתי-רצויים, ועד שמתהפכים לטוב, ועוד ועיקר – „גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה"¹³⁵, ביטול הגלות, ועד להפיכתו לגאולה, שים הגלות שנמשל לים סוער¹³⁶, „נחשול שבים"¹³⁷

131) ראה תו"א בשלח סב, א ואילך. ובכ"מ.
132) ראה לקו"ש הכ"ב ע' 34. וש"נ.
133) פרש"י ב"ב יו"ד, ב (ד"ה א"ל בכי תשא).
134) ועד לשלימות הכפרה – כמ"ש בפרשתנו (א, ד), „ונרצה לו לכפר עליו", ש"אין זו כפרת נפש, אלא לכפר לפני ה', להיות נתת רוח לקונו" (תניא אגה"ת פ"ב).
135) ב"ב יו"ד, א. וראה תניא פל"ז (מח, ב).
136) ראה תו"א ר"פ נת. סה"מ מלוקט ח"א ע' רעג ואילך. וש"נ.
137) והנהגה מזה (בזמן גלות) נעשית ע"י התומ"צ (ראה אבות פ"ד מ"א. סוטה כא, א), ובמיוחד ע"י הצדקה (כללות כל המצוות) – כמורמו ב"כפר לצדקה", ש"כפר" בגימטריא שלש מאות, שרומז על „שלש מאות אמה" אורך התיבה** (נח ו, טו), שעל ידה היתה ההגנה דנח מפני מי המבול.

* ר"ת „אלקינו מלך העולם" (לקו"ש ח"א ע' 10. ועוד), שרומז על השמכת וגילוי האל"ף, אצופו של עולם, שע"ז נעשה מ"גולה" „גאולה" (ראה ויק"ר ספ"ל ב. לקו"ת בהעלותך לה, ג. ובכ"מ).
** ושאר מדותי, „חמישים" אמה רחבה ושלשים אמה קומתה" – יש לומר, ש"חמישים" רומז על הנו"ן דניסן (נו"ן ארוכה שמהפכת הנו"ן כפופה, כני"ל הערה 74), ו"שלשים" רומז על ההכנה ד"שלשים יום לפני הפסח" – ענין הגאולה. ועצ"נ.

בענינים הקשורים עם הגאולה - שנעשה התוקף ד', חזקה" ע"י פס"ד התורה (ג' ס"ת), שבסמיכות זמן להוצאת השלשה ספרי תורה (לפני הוצאת הספר תורה בזמן המנחה¹⁵³) מתגלה הארון (ויהי בנסוע הארון) והס"ת בביהמ"ק השלישי (ש' בנו¹⁵⁴) ומשולל יגלה ויבוא מן השמים, שנאמר¹⁵⁵ מקדש אדני כוננו ידיך¹⁵⁶), בגאולה השלישית, עלי' נאמר¹⁵⁷ ביום השלישי יקימנו ונחי' לפניו".

ובלשון הכתוב בסיום וחותרם הפטורה: "והי' מידי חודש בחדשו ומידי שבת בשבתו (החל משבת ר"ח זה¹⁵⁸) יבוא כל בשר להשתחוות לפני אמר ה'", בבית המקדש השלישי (השלימות ד', אוהל מועד"), שחונכותו תהי' בר"ח ניסן, כמ"ש בהפטורה, בראשון באחד לחודש תקח פר בן בקר וחטאת את המקדש", וממשיך לבאר פרטי הענינים ד', חנוכת המזבח בימי המלך המשיח כשיבנה בית שלישי¹⁵⁹.

ובדרך ממילא, בבוא י"ד ניסן, נהי' כולנו (בתוככי כל בני', וכל בני' שבכל הדורות) בביהמ"ק השלישי, "שמחים¹⁶⁰

פרשת ויקרא, "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאוהל מועד" - ששלימותו תהי' בבית המקדש השלישי, שהוא גם משולש ("חזקה") כיון שכולל גם בית ראשון ובית שני¹⁴³,

ר"ח ניסן - "ראש חודש", שענינו חידוש הלבנה, ודוגמתו בישראל (שדומין ללבנה ומונין ללבנה¹⁴⁴), "שהם עתידים להתחדש כמותה¹⁴⁵", ור"ח) "ניסן", (ראש חודש של גאולה", בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל¹⁴⁶,

שנת ה'תנש"א - "תנשא" בה"א הידיעה, "תנשא מלכותו¹⁴⁷ ד', דוד עברי נשיא להם לעולם¹⁴⁸, דוד מלכא משיחא¹⁴⁹,

הי' תהא שנת אראנו נפלאות - כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות¹⁵⁰, ובאופן ש', בהווייתה תהא¹⁵¹, בכל התוקף והנצחיות, גאולה שאין אחרי' גלות¹⁵².

ובכל זה נעשה התוקף ד', חזקה" ע"י הוצאת שלשה ספרי תורה והקריאה בשלשת הספרים וההפטורה על שלשתם

(143) ראה חז"ג רכא, א.

(144) ראה סוכה כט, א. ב"ר פ"ו, ג. אוה"ת

בראשית ד, סע"ב ואילך. ועוד.

(145) נוסח ברכת "קידוש לבנה" (סנהדרין מב,

א).

(146) ר"ה יא, רע"א. שמו"ר פט"ו, יא.

(147) בלק כד, ז ובפרש"י.

(148) יחזקאל לו, כה.

(149) משבט יהודה, שהנשיא שלו (נחשון בן עמינדב) הקריב קרבנו בר"ח ניסן, על שלשת המלוכה, החל מהמלכות דיהודה (שהמליכו אביו על אחיו), והמסכה ע"י מלכי בית דוד שעמדו ממנו, עד למלך המשיח (ראה במדב"ר פ"ג, יד).

(150) מיכה ז, טו.

(151) ראה ברכות יג, א. מגילה ט, א. שם יז,

ריש ע"ב. בכורות ד, ב. ובכ"מ.

(152) מכילתא בשלח טו, א. הובא בתור"ה ה"ג

ונאמר - פסחים קטז, ב.

(153) וכמרומו גם בהפרשה שמתחילין לקרוא בזמן המנחה - פרשת צו - "אין צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות" (פרש"י ר"פ צו).

(154) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(155) בשלח טו, יז.

(156) ועד"ז בנוגע לפעולתם של ישראל (גם) בבנין ביהמ"ק השלישי - מעשה ידינו (בשתי ידיים) כוננהו".

(157) הושע ו, ב.

(158) ראה יל"ש ישעי' בסופו (רמז תקג): "הרי שחל ר"ח להיות בשבת. . באים שני פעמים, אחד של שבת ואחד של ר"ח".

(159) רמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ב הי"ד.

(160) נוסח ברכת "אשר גאלנו" בהגש"פ (מפסחים שם).

ברוך אתה ה' גאל ישראל¹⁶³.

„גואל ישראל“, אלא גם) בלשון עבר, „גאל ישראל“*, כיון שהיתה כבר ברגע שלפנ"ז.

(* ואולי י"ל שמדומז גם בפתיחת הברכה (שהיא מעין החתימה) „אשר גאלנו“ – שרומז גם להגאולה העתידה (שבהמשך הברכה) כפי שהיא בלשון עבר. ועפ"ז יומתק הקדימה ד. „אשר גאלנו“ לפני „גאל את אבותינו“ – שהקירבה אלינו („גאלנו“) היא (לא רק בגלל שאנו מרגישים ש„אילו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים הרי אנו כו' משועבדים היינו“, אלא גם ו)בעיקר מפני שקאי (גם) על גאולה העתידה (כפי שהיא בלשון עבר) שתהי' לנו („גאלנו“), ולאח"ז (ועי"ז) גם „לאבותינו“.

בכנין עירך וששים בעבודתך, ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם על קיר מזבחך¹⁶¹ לרצון, ונודה לך שיר חדש¹⁶² על גאולתנו ועל פדות נפשנו,

(161 כלשון הכתוב בפרשתנו (א, טו): „ונמצה דמו על קיר המזבה“.

(162 ראה של"ה שבהערה 74: „נו"ן כפופה . .

שירה חדשה הנקבה, ונו"ן פשוטה שיר חדש“.

(163 לשון עבר דייקא, כיון שהברכה היא על הגאולה ממצרים („אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים“). – ויש לומר, שכיון שחתימת הברכה באה לאחרי ובסמיכות ממש להבקשה על הגאולה העתידה, ה"ה כוללת גם הגאולה העתידה כפי שנעשית (לא בלשון עתיד, ולא רק בלשון הוה,

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.
יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.
המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).
שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".
מעין חי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.
האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770, על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.
הקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת, בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.
ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).
דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.
לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת "אהלי תורה", ניו-יורק.
דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

מוקדש להתגלותו המיידית לעיני בשר של
כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח שליט"א
למטה מעשרה טפחים ומתוך חיים נצחיים
ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו תיבף ומיד ממש

*

לזכות

החייל ב"צבאות השם" ארי' לייב הלוי שיחי'
ליום הולדתו השלישי לאויש"ט ולתספורתו
ביום הבהיר - י"א ניסן ה' תהא שנת פלאות אראנו

ולזכות אחיו

חיילי "צבאות השם"
שניאור זלמן הלוי, שמואל פסח הלוי,
אברהם יהודה הלוי ויצחק אלחנן הלוי שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' יהושע יעקב דוד הלוי וזוגתו מרת רחל שיחיו
שגלוב

*

הי' שותף בהפצת "דבר מלכות"

לחשיג השיחות, להקדשות ולפרטים נוספים טל: 753-6844 (718)

הוכן לדפוס ע"י

יוסף יצחק הלוי בן אסתר שיינדל

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כתובתנו באינטרנט: <http://www.torah4blind.org>